

Dwumiesięcznik informacyjny

Nr 5 (65) Rok VI

ISSN 1509-2585

FAKTY AM

WWW.AMP.EDU.PL

Wrzesień
Październik 2005

Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Inauguracja

Roku Akademickiego 2005/2006

Jego Magnificencja Rektor, prof. dr hab. Grzegorz H. Bręborowicz
Inauguracja Roku Akademickiego 2005-2006

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE

Magnificencje Rektorzy,
Wysoki Senacie,
Panie, Panowie, Drodzy Studenci

Inauguracja nowego roku to w bogatej tradycji uroczystości akademickich święto wyjątkowe. Z kilku względów tegoroczna Inauguracja ma dla naszej Uczelni, jak i również dla innych Uczelni w Polsce, wartość szczególną. Rozpoczynamy rok akademicki w ramach nowej – jakże oczekiwanej – ustawy o szkolnictwie wyższym. Dla wielu uczelni jest to także rok rozpoczęcia kadencji przez nowe władze. Nie ukrywam, że tocząca się obecnie kampania wyborcza do najwyższych organów w Państwie ma niebagatelny oddźwięk w środowisku akademickim. Z każdą zmianą układu politycznego oraz przejściem władzy przez nowe ugrupowania związane są określone nadzieje i oczekiwania, a jakże wiele ich w środowisku polskiej nauki.

Chociaż początek nowego roku akademickiego w poznańskiej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego, szczególnie u progu nowej kadencji, to tradycyjnie czas podsumowania dotychczasowych dokonań oraz wskazania najistotniejszych problemów, wymagających rozwiązania, określenia planów na przyszłość, proponuję jednak od tej tradycji dzisiaj odstąpić. Po pierwsze, dokładne sprawozdanie zostało przedstawione Senatowi, który je zaakceptował, a następnie w całości wydrukowano je w naszym uczelnianym czasopiśmie. Natomiast jeżeli chodzi o plany, problemy do rozwiązania w najbliższych latach, to zostały one nakreślone w czasie tegorocznej kampanii wyborczej do władz Uczelni i następnie przyjęte przez przedstawicieli zdecydowanej większości naszego środowiska akademickiego. Dzisiaj zatem proponuję Państwu spojrzenie na naszą Uczelnię z punktu widzenia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, w aspekcie konsekwencji z niej wynikających.

Ustawa o szkolnictwie wyższym przygotowywana była przez wiele lat. Wielokrotnie byliśmy przekonani, że już za chwilę zostanie zatwierdzona, ale tak się nie stało.

Można powiedzieć, że rodziła się w bólach, ale najważniejszym jest jednak fakt, że stan „noworodka” został oceniony przez większość

Prof. dr hab. Grzegorz H. Bręborowicz

za w pełni zadawalający. W projekcie ustawy istniały zapisy, które w sposób istotny miały uregulować stan edukacji na wyższych uczelniach. Znajdowały się tam między innymi zapisy o przystosowaniu do prawa Unii Europejskiej, o zasadach odpłatności w szkołach publicznych, o prawach i obowiązkach prywatnych uczelni, uznawalności dyplomów oraz o zasadach nawiązywania stosunku pracy z pracownikami wyższych uczelni.

W uchwalonej ustawie znajduje się większość z tych zapisów. W jednym z pierwszych artykułów ustawy, w artykule 3, ustawodawca definiuje pojęcia: uniwersytet, uniwersytet techniczny, uniwersytet uzupełniony innym przymiotnikiem, np. uniwersytet medyczny, politechnika i akademia. W tym momencie mamy szansę w sposób pozakonunkuralny stać się uniwersytetem medycznym, a więc taką instytucją, która we właściwy sposób jest identyfikowana w świecie. Osiągnięcie tego uważam za jeden z głównych priorytetów obecnej kadencji.

W dalszych artykułach ustawa określa podstawowe zadania uczelni, a więc: kształcenie i wychowanie studentów, prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, kształcenie i promowanie kadr naukowych, upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury narodowej, kształcenie w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy, stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej oraz działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

Oczywiście, realizacja tak licznych zadań musi być związana z odpowiednimi nakładami finansowymi. Jakie są nakłady państwa na uczelnie wiemy dokładnie, bowiem ponad 90% z nich stanowi pokrycie zarobków ich pracowników. Skąd więc brać pieniądze na badania naukowe, remonty, tworzenie odpowiedniej bazy dydaktycznej? W jaki

sposób finansować takie kluczowe dla uczelni inwestycje jak Centrum Kongresowo-Biblioteczne, którego budowa rozpoczęła się przed kilkoma tygodniami czy planowana budowa nowego *Collegium Pharmaceuticum*? I chociaż w artykułach 94 i 98 ustawa określa jakie dotacje otrzymuje uczelnia z budżetu państwa oraz co może stanowić przychód uczelni publicznych, to jednak dopiero akty wykonawcze do ustawy określą pełną wartość tych artykułów.

Zasadnicze dotacje z budżetu państwa uczelnie publiczne otrzymują na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych. Można by więc odnieść wrażenie, że wzrost liczby studentów w naszej Uczelni – z 4 354 w roku akademickim 2002/2003 do 6 143 w roku 2004/2005 – był niezwykłym osiągnięciem Uczelni. Ale to niestety tylko złudzenie. Porównanie środków przekazywanych przez państwo na wykształcenie jednego studenta obecnie i w roku 1990 wykazuje ponad trzykrotny spadek tych nakładów. Tak więc wzrost liczby studentów jest ruchem koniecznym, przede wszystkim w celu zabezpieczenia ekonomicznego naszej kadry. Kto z obecnych tutaj nauczycieli akademickich nie wolałby prowadzić zajęć klinicznych w grupach 3-osobowych zamiast 6-osobowych, czy seminariów w grupach 10-osobowych zamiast 20–25-osobowych?

Jakie więc można wskazać kierunki rozwiązań problemów ekonomicznych? Istnieje kilka. Z jednej strony – intensyfikacja starań o granty krajowe i międzynarodowe. Szczególnie projekty międzynarodowe są atrakcyjne, a podpisana ostatnio umowa z University of Pennsylvania stwarza możliwość aplikacji również o granty NIH. Z drugiej strony – ustawa dopuszcza pobieranie opłat między innymi za prowadzenie studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających, prowadzenie zajęć nieobjętych planem studiów, prowadzenie studiów w języku obcym czy też kształcenie studentów na studiach niestacjonarnych. Właściwym, moim zdaniem, jest również otwieranie nowych, atrakcyjnych kierunków. W tym roku na naszej Uczelni zainicjowaliśmy dwa nowe kierunki – kosmetologię i biotechnologię medyczną. Biotechnologia medyczna jest otwierana po raz pierwszy w Polsce właśnie na naszej Uczelni. Rozwiązanie związane z otwarciem tego kierunku jest szczególnie godne podkreślenia. Po raz pierwszy organizatorzy tego kierunku znaleźli sponsora – a właściwie partnera – firmę Janssen-Cilag – która podjęła się partycypowania w kosztach związanych z tworzeniem nowych laboratoriów, jak i ufundowania stypendiów naukowych dla najlepszych studentów. Jestem przekonany, że tego typu rozwiązania powinny być modelowymi w przyszłości.

Oprócz klasycznych zadań uniwersyteckich uczelniom medycznym powierza się zdrowie i życie pacjentów, bardzo często tych wymagających szczególnej, wysoce specjalistycznej opieki. Odbyna się to w szpitalach klinicznych, dla których od kilku lat organem założycielskim jest nasza Uczelnia. Ich sytuacja ekonomiczna jest zróżnicowana, wynikająca przede wszystkim z ogólnych zawirowań w służbie zdrowia, obserwowanych w naszym kraju w ostatnich latach, ale również jest wynikiem częstych zmian w zasadach ich finansowania.

Uczelnia, utożsamiając się ze swoimi szpitalami, zobowiązana jest uczestniczyć w rozwiązywaniu ich problemów, często niełatwych. W takiej sytuacji istnieje duże zagrożenie, że przy braku jasnej i klarownej strategii kierunków rozwoju służby zdrowia nastąpi osłabienie, mogące skutkować nawet likwidacją szpitali klinicznych. Chciałbym jednak podkreślić, że mając świadomość konieczności wprowadzenia określonych zmian dotyczących organizacji zakładów opieki medycznej, akademickie środowisko Uczelni, gotowe jest wziąć aktywny udział w przygotowaniu takich rozwiązań, które zapewnią wysoki poziom usług medycznych, przyczynią się do poprawy edukacji medycznej i nie zaburzą dalszego rozwoju nauk medycznych.

Akademia Medyczna w Poznaniu dysponuje kadrą akademicką, której może pozazdrościć nam wiele uczelni, kadrą bardzo aktywną, stale podnoszącą swoje kwalifikacje. Wykładnikiem tego są uzyskane w ostatnich trzech latach tytuły profesora (27 osób), stanowiska profesora zwyczajnego (29 osób), nadzwyczajnego (45 osób), stopnie doktora habilitowanego (54 osoby) i doktora (282 osoby). Każda taka promocja jest szczególnie, radosnym momentem w życiu Uczelni. Niestety, towarzyszą temu chwile smutku i żaloby, związane z odejściem osób nam bliskich, naszych Nauczycieli.

W roku akademickim 2004/2005 na stałe pożegnaliśmy:

- prof. dr. hab. Jerzego Alkiewicza
- prof. dr. hab. Henryka Brodę
- dr Marię Berkowską
- prof. dr. hab. Alfonsa Chodere
- Władysława Koczorowskiego
- prof. dr. hab. Janusza Maciejewskiego
- prof. dr. hab. Łucję Skibińską
- prof. dr. hab. Janusza Sowiera
- prof. dr. hab. Mieczysława Walczaka
- prof. dr. hab. Kazimierza Wójcickiego

Proszę o powstanie i uczczenie Ich pamięci chwilą zadumy.

Drodzy Studenci,

Nowe prawo o szkolnictwie wyższym otwiera przed Wami nowe perspektywy. Ustawa ta daje Wam możliwość udziału w ocenie Waszych nauczycieli. Powinno to być dla nich czynnikiem stymulującym podwyższanie swoich umiejętności i stałe doszkalanie się. W pewnym sensie robiliśmy to w naszej Uczelni – z Waszą pomocą – już od kilku lat. Obecnie stwarzają się możliwości do przeprowadzenia pewnych zmian w tym zakresie. Ustawa ta zwiększa również w sposób istotny Wasze przedstawicielstwo w ciałach kolegialnych uczelni. Daje Wam więc to, o co walczyliście od lat; życzę Wam abyście tę szansę wykorzystali, tak dla Waszego dobra, jak i dobra Uczelni. W ustawie jest jeszcze szereg innych zapisów, chociażby ten umożliwiający zawieranie przez studenta umowy z uczelnią, które otwierają przed Wami nowe możliwości.

Abstrahując od powyższych komentarzy, dotyczących korzyści wynikających dla Was z nowej ustawy, chciałbym w tym momencie bardzo gorąco podziękować tym wszystkim spośród Was, którzy aktywnie uczestniczą w życiu naszej Uczelni. Działając w samorządzie studenckim, w licznych organizacjach i stowarzyszeniach studenckich o charakterze naukowym i kulturalnym, walcząc i wygrywając na licznych arenach sportowych w Polsce, jak i za jej granicami,

INAUGURACJA

promujecie Jej imię. Tym, którzy z poczuciem odpowiedzialności za przyszłość Uczelni wspierają ją w jej działaniach, nie kierując się tylko doraźnymi korzyściami. Jestem przekonany, że wynikiem Waszej aktywności w nowych realiach będą nie tylko znakomite wyniki w nauce, ale również nowe kontakty w kraju i za granicą, podnoszące rangę naszej Uczelni.

Moi Drodzy!

Zwracam się w tym momencie szczególnie do Was, którzy po raz pierwszy jako studenci wkroczyliście w mury naszej Uczelni. W symbolicznym akcie immatrykulacji odbieracie za chwilę indeks z rąk Rektora i Dziekanów, w obecności tak wielu naszych znakomych gości. To jest przede wszystkim Wasze święto, to dla Was jest ta uroczystość, to dla Was zabrzmi uroczyste *Gaudeamus* – dla Was, abyście wiedzieli, jak ważny jest akt wstąpienia w szeregi społeczności akademickiej z jej tradycją, jej wartościami, jej dobrym imieniem. Wybierając studia na poznańskiej Akademii Medycznej dokonaliście ważnego i odpowiedzialnego wyboru. Zdecydowaliście się dołączyć do grona osób z wyższym wykształceniem i podjęliście decyzję, aby to wykształcenie zdobyć na naszej Uczelni. Zapewniam Was, że nie będziecie żałować tej decyzji. Dzisiaj o wartości dyplomu świadczy przede wszystkim to, jaka uczelnia go wydała. Nie możemy obiecać Wam łatwych studiów, ale możemy zapewnić, że będą to studia interesujące, umożliwiające rozwój intelektualny, a w przyszłości możliwość ubiegania się o satysfakcjonujące zatrudnienie w miejscu, które sobie wymarzą.

And now let me say some words to all of you, independently what course you are studying, independently in what language this course is presented. You are now in Poznań, a city with more than 1000 years of history. The first institution of higher education in Poznań was founded in 1519 by Bishop Jan Lubrański. Among us there is a very large group of students, around 2000, who decided to start studying in our University. They arrived from different parts of the world; from Great Poland, Mazowsze by North America, Europe, Asia and Africa. From small villages, small cities up to greatest metropolies of the world. What is more important very often they represent different cultures and religions. It is worth to say that among them is important group of 200 who chose the course of medicine, dentistry and pharmacy in English. We will try to build them second home here in Poznań, in Poland. But to do it we need your help, help of more experienced students. I would like to ask you to introduce them into student life, into different activities as Student Government, students' scientific groups, Academic Sport Association etc. It is worth to do it. Time spent at the university it is one of the

most important during the lifetime. Very often friendship build at that time is the strongest and survive for life.

I wish you all a very successful academic year. Year during which you should work hard from the academic point of view, but I am sure that you will find time to take the profits from the student life. We hope that all of you will gain the desire knowledge. But we want you to know, that our University also gains from you, starting from the challenge of teaching you to the friendship you bring. It's good to have you all here!

Szanowni Państwo!

W ostatnich dniach wiele mówi się o postawach solidarnych, społecznych czy obywatelskich. W pełni rozumiejąc znaczenie tych słów, chciałbym życzyć Państwu wielu osiągnięć w pracy naukowej, dydaktycznej jak też w życiu osobistym. Chciałbym jednak również wierzyć w to, że w momencie, gdy Wasza rada i aktywna pomoc będzie niezbędna w rozwiązywaniu problemów mogących mieć wpływ na przyszłość i pozycję Akademii, potrafimy swój czas i energię poświęcić celowi nadrzędnemu, jakim jest dobro tej Uczelni – Waszej Uczelni, stając się jedną Rodziną.

Panie, Panowie!

ROK AKADEMICKI 2005/2006
OGŁASZAM ZA OTWARTY

QUOD BONUM, FELIX, FAUSTUM
FORTUNATUMQUE SIT

Prof. dr hab. Jacek Juszczak

Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych

Akademii Medycznej

im Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

WYKŁAD INAUGURACYJNY

„Stare” i „nowe” wirusy: między doświadczeniem a niepewnością

Prof. dr hab. Jacek Juszczak

Mimo optymistycznych zapewnień, typowych dla końca lat siedemdziesiątych zeszłego wieku, możliwość uzyskania kontroli nad chorobami zakaźnymi staje się jedną z kategorii niespełnionych dążeń ludzkości. Laureat Nagrody Nobla, wybitny immunolog Rolf Zinkernagel ujął to następująco: „Choroby zakaźne to rezultat wspólnej ewolucji... drobnoustrojów i ich gospodarzy... Problem schorzeń zakaźnych nigdy nie zostanie rozwiązany”.

Na sformułowanie takiej tezy składa się

kilka przesłanek. Oto główne z nich:

- Pojawianie się nowych i „nowych” chorób zakaźnych,
- Trudności w terapii „pierwotnej” chorób zakaźnych i narastanie zjawiska lekooporności na różne drobnoustroje,
- Mobilność populacji ludzkiej we współczesnym świecie w warunkach niezwykle szybkiej zdolności do przemieszczania się,
- Nierówna dostępność do świadczeń medycznych,
- Głębokie zmiany w ekosystemach.

Choroby zakaźne zawsze stanowiły problem globalny. W historii ludzkości odgrywały znaczącą rolę. Jednakże z tą historią ściśle powiązane warunki bytowania ludzi powodowały, iż nawet bardzo duże epidemie miały ograniczony zasięg lokalny lub kontynentalny. W okresie wielkich odkryć geograficznych dokonywanych przez Europejczyków, dochodziło do zawlekania drobnoustrojów chorobotwórczych w rejon, które zajmowała nieodporniona populacja. Miało to, znany z historii powszechnej i historii medycyny, dewastacyjny wpływ na demografię tamtych społeczeństw. Są to fakty powszechnie znane. Nie od rzeczy będzie jednak przypomnienie, iż jedną z najwcześniejszych strategii zapobiegawczych w dziejach ludzkości było stosowanie takich empirycznych metod, jak izolacja osób podejrzanych lub chorych.

Mimo fal epidemicznych chorób zakaźnych przechodzących przez świat, gatunek ludzki nie tylko przetrwał, lecz sukcesywnie rozwijał się. Zawdzięczamy to m.in. mecha-

nizmom obrony biologicznej związanej z ewolucją gatunku. Podatność na zakażenie ma w dużej mierze cechy osobnicze, warunkowane polimorfizmem genetycznym człowieka, związanym z unikalnością interakcji między głównymi antygenami zgodności tkankowej a innymi genami. Poza tym, występuje zjawisko odporności środowiskowej (populacyjnej), sprzeczające się – w skrócie – do zasady: odporna większość chroni podatną mniejszość, co *nb.* jest wykorzystywane w polityce szczepień ochronnych. Ponadto, współistnienie człowieka i drobnoustroju w środowisku z czasem może prowadzić także do korzystnego dla naszego gatunku osłabienia wirulencji drobnoustrojów; nie jest to więc wyłącznie jeden kierunek: wzrostu agresywności biologicznej drobnoustrojów.

Wśród historycznych uwarunkowań dotyczących tego tematu należy koniecznie przypomnieć przełomowe znaczenie dla zapobiegania chorobom zakaźnym dwóch rozwiązań. Pierwsze z nich, to poprawa warunków sanitarnych dotyczących przede wszystkim obszarów miejskich (woda, kanalizacja, ogólnie pojęta higiena), drugie natomiast, to szczepienia ochronne. Sytuacja dotycząca licznych uwarunkowań występowania chorób zakaźnych uległa zmianie wraz z głębokimi przemianami dokonującymi się w takich sferach, jak industrializacja z jej pochodną, tj. urbanizacją, zmieniająca się struktura agrarna, a także – co jest tego konsekwencją – demograficzna. Kompleks przemian dokonujących się w epoce postkolonialnej dotyczy zarówno krajów nazywanych trzecim światem, jak i rozwiniętych gospodarczo, a więc i technologicznie. Jednym z elementów ogólnego postępu stało się zarówno przemieszczenia ludności na względnie krótkie dystanse, jak i możliwość szybkiego transportu ludzi na niewyobrażalne dawniej odległości. Niesie to jednak ze sobą także możliwość wędrówki drobnoustrojów wraz z ludźmi. Konsekwencją przemian ekologicznych kreowanych przez ludzi są także budzące niepokój zmiany klimatyczne. Efekt cieplarniany to wzrost w ciągu ostatnich 50 lat średniej temperatury w skali globalnej w granicach 1 do 2 C.

Procesy cywilizacyjne mają głęboki wpływ na zachowania ludzi, co dotyczy sfery obyczajowej, psychologii społecznej i indywidualnej, jak również destrukcji tradycyjnych modeli kulturowych. Już „klasycznym” przykładem wielostronnych efektów epidemiologicznych jest pojawienie się zakażenia HIV i AIDS.

Charakterystyczną cechą układu polityczno-gospodarczego świata jest nierównomierność jego rozwoju i narastanie przepaści pomiędzy dostatkiem a biedą. Według oszacowań Światowej Organizacji Zdrowia, ok. 800 mln ludzi na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia nadal jest pozbawionych dostępu do właściwej opieki zdrowotnej. Należy do tego dodać (to samo źródło) brak możliwości poprawy jakości

wody, co dotyczy 1/6 globalnej populacji (1,1 mld ludzi) oraz brak urządzeń sanitarnych, co obejmuje 2/5 populacji (2,4 mld ludzi). Nerozwiazany w skali globalnej jest problem niedożywienia, z konsekwencjami polegającymi również na wynikającym z tego upośledzeniu odporności. Przewlekłe, niedostateczne żywienie (w tym niedobór witamin i mikroelementów) jest najczęstszą przyczyną niedostatków odpornościowych. W skali globalnej częstszą, aniżeli zakażenie HIV.

W oszacowaniu globalnego zagrożenia chorobami zakaźnymi uważa się, że są one bezpośrednią przyczyną połowy wszystkich przedwczesnych zgonów u dzieci i ludzi młodych. Biegunki, odra, zapalenie płuc (często dodatnio skorelowane z niedożywieniem), to powód zgonów 5 mln dzieci do lat pięciu w ciągu roku kalendarzowego. Choroby zakaźne są również powodem potencjalnego, trwałego lub przejściowego kalectwa. Przedwczesne zgony obejmujące także osoby w wieku produkcyjnym i w reprodukcyjnej fazie życia, znacząco obniżają potencjał wytwórczy społeczeństw ekonomicznie upośledzonych, jak również powodują powstawanie warstw ludności niezdolnej do samodzielnego utrzymywania się. Powiększa to więc obszar ubóstwa dziedzicznego, zamykając perspektywy edukacyjne dla nowych pokoleń.

W celu obiektywizacji przyczyn zgonów w skali globalnej, wprowadzono miarę utraty lat zdrowego życia, w praktyce przekładającą się na przedwczesne zgony i kalectwo (DALY: *Disability Adjusted Live Years*). Choroby infekcyjne to 26,8% tej wartości. Pięć z nich znajduje się w rzędzie pierwszych dziesięciu przyczyn. Spośród wszystkich o etiologii infekcyjnej – 6,4% to zakażenie dolnych dróg oddechowych, 6,1% to HIV i AIDS, 4,2% to biegunki, 2,7% to malaria oraz 2,4% to gruźlica; na miejscu 13-tym znajduje się odra (1,9%).

W latach 1973-2003 średnio wykrywano 1,4 przedtem nieznanymi wirusów chorobotwórczych dla człowieka, nie licząc innych drobnoustrojów. Niektóre z nich (jak np. wirus Guanarito, czy wirus Sin Nombre) występują – jak dotąd – na bardzo ograniczonych obszarach geograficznych. Natomiast inne, jak np. wirus C zapalenia wątroby cechuje globalna endemiczność. Zważywszy na współczesne warunki podróży, umożliwiające szybkie przemieszczanie się ludzi, zawsze istnieje możliwość przywleczenia groźnych chorób wirusowych (np. powodujących gorączki krwotoczne) w rejon, w których one nie występują.

Jednym z aspektów związanych ściśle z zapobieganiem zakażeniom, to etiologiczne powiązania między nimi a nowotworami. Wysoce skorelowany związek dotyczy 16% występowania chorób rozrostowych. Dotyczy to: raka szyjki macicy (wirusy Papilloma), raka wątrobowokomórkowego (wirusy hepatitis B i C) i in. Niektóre dane sugerują, że także inne drobnoustroje mogą mieć patogenetyczny związek z nowotworami.

W najbardziej ogólnym ujęciu można wyróżnić trzy składowe zapobiegania chorobom zakaźnym, jak poniżej:

- A. powstrzymanie definiowane jako zmniejszenie zapałalności do akceptowalnego poziomu przy endemicznym występowaniu;
- B. eliminacja, a więc brak transmisji typu endemicznego, z występowaniem izolowanych ognisk;
- C. eradykacja: usunięcie choroby w skali globalnej.

Jedną ze strategii zapobiegania chorobom zakaźnym, opracowaną przez Światową Organizację Zdrowia, zakłada możliwość zmniejszenia liczby zakażeń o 25% (z obecnej – 2,9 mln rocznie, w tym 92% w krajach zapóźnionych w rozwoju) do końca obecnej dekady. Ponieważ uzyskanie sku-

tecznej szczepionki anty-HIV na razie odwleka się, mimo intensywnych prób na tym polu, nieswoiste metody zapobiegania AIDS mają nadal podstawowe znaczenie.

Zapobieganie chorobom zakaźnym to także sieć powiązań w obrębie nauk medycznych i paramedycznych. Obejmuje to kompleks postępów wiedzy w zakresie patogenyzy chorób zakaźnych, dróg ich szerzenia się, uwarunkowań procesów odpornościowych i syntezy nowych leków. W ostatnich kilkunastu latach twórczy impuls poznawczy i aplikacyjny płynie dla wszystkich tych dziedzin z postępów biologii molekularnej, rewolucjonizującej medycynę.

Identyfikacja i wczesne leczenie zakażeń stanowi element ogra- niczający przenoszenie chorób zakaźnych na inne osoby. Jednym z zagrożeń na tym polu jest problem pojawiania się szczepów bakterii, wirusów i pasożytów opornych na leki. Niekorzystnym zjawiskiem jest także występowanie zakażeń szpitalnych, których ograniczenie jest programem całkowicie realnym.

Niezwykle istotne znaczenie ma nowoczesny nadzór epidemiologiczny. Wykorzystanie tkwiących tu możliwości polega na „tradycyjnych” składowych wiedzy o chorobach zakaźnych, uzupełnianych o nowe ujęcia; obejmującej znajomość dróg przenoszenia, okresów wylegania, okresów zakaźności, proporcji przypadków klinicznie jawnych do niejawnych, kształtowania się odporności i długości jej utrzymywania się w populacji oraz roli przeciwciał matczynych. Nadzór epidemiologiczny wymaga jasnych definicji dostosowanych do lokalnych warunków, umiejętności wczesnego wykrywania zagrożenia, a także metod gromadzenia, analizy i interpretacji danych. Nieodłączną jego składową jest szybkie przekazywanie danych kompetentnym instytucjom (tzw. *data for action*).

Współpraca międzydiscyplinarna jest nieodzowna. Obejmuje ona w dzisiejszym świecie dziedziny pozornie odległe. Jak tego dowiodła krótka, niedokończona i burzliwa historia ostrego zespołu niewydolności oddechowej (SARS, *severe acute respiratory syndrome*) – wielkie możliwości komunikacyjne, w sensie wymiany informacji przynoszą takie jej nośniki, jak sieć internetowa. Funkcjonowanie tego systemu jest możliwe wówczas, kiedy w warunkach lokalnych, w ognisku epidemii, działa przygotowany, „prowincjonalny” zespół o umiejętnościach niezbędnych do właściwego opracowania problemu. Efektywność współpracy pomiędzy oddalonymi od siebie ośrodkami znakomicie udowodniono w 2003 r., kiedy to zidentyfikowano i określono właściwości Coronavirusa SARS-CoV z wykorzystaniem nowoczesnych technik biologii molekularnej oraz internetu (przesyłanie składu primerów niezbędnych do przeprowadzenia polimerazowej

reakcji łańcuchowej, PCR, poprzez sieć). Od zidentyfikowania pierwszych przypadków klinicznych do wykrycia nowego wirusa upłynęło 3 miesiące, przy czym dokładna identyfikacja laboratoryjna zajęła tylko 14 dni. Dla porównania, w początkach lat 80-tych, kiedy w USA rozpoznano pierwsze przypadki AIDS, ustalenie iż przyczyną choroby jest zakażenie retrowirusem HIV-1 zajęło 2 lata, natomiast test ELISA umożliwiający wykrywanie osób zainfekowanych (olbrzymie znaczenie dla krwiodawstwa) – 4 lata. „Czarny scenariusz” rozwoju wydarzeń z tym związanych, to np. pojawienie się choroby w 1950 r., a więc w latach, kiedy ówczesny stan wiedzy uniemożliwiłby tego rodzaju osiągnięcia. Na świecie zakażonych jest HIV-1 ok. 50 mln. ludzi z najgorszą sytuacją epidemiologiczną w krajach afrykańskich leżących na południe od Sahary (w RPA i w krajach sąsiednich odsetek nosicieli sięga 30% populacji). Obecnie za najbardziej zagrożone regiony uważa się kraje b. ZSRR (w tym części europejskiej) oraz obszar Dalekiego Wschodu. Jednym z najgroźniejszych zakażeń związanych z HIV/AIDS jest gruźlica płuc (obecnie w skali globalnej rocznie rejestruje się 3,5 mln nowych przypadków tej choroby). W teoretycznych rozważaniach nad niekorzystnym rozwojem sytuacji epidemiologicznej HIV/AIDS jest potencjalnie możliwa zmiana dróg przenoszenia się zakażenia (komary jako wektory lub droga kropelkowa); prawdopodobieństwo takiej zmiany własności wirusa jest małe, lecz nie niemożliwe (oceniane jest jako > 0).

W ostatnich latach pojawiła się groźba bioterroryzmu z możliwością użycia stosunkowo licznych drobnoustrojów (w tym genetycznie zmodyfikowanych w celu zwiększenia zjadliwości) lub ich toksyn. Zagrożenia z tym związane przedstawia hipotetyczne zastosowanie do tych zbrodniczych celów wirusa ospy prawdziwej. Eradykacja w skali globalnej tej choroby zażądanej nastąpiła w drugiej połowie lat 70. ubiegłego wieku. W związku z tym zaniechano szczepień ochronnych. W dobie powszechnych szczepień, kiedy wirus krążył w środowisku ludzkim, śmiertelność oceniana była na ok. 30%. Obecnie, gdy większość populacji nie jest już chroniona metodami odporności czynnej, może ona osiągnąć ok. 50% w warunkach braku leczenia etiotropowego, zwłaszcza, że zaraźliwość wirusa jest bliska 100%. Amerykańska CDC opracowała w 2001 r. model epidemii ospy zakładający szybkość reakcji na epidemię w granicach 30 dni. Symulacja ta zakłada, że jeśli źródłem epidemii po uwolnieniu wirusa byłoby 100 pacjentów, a 1 osoba zakaźna zakaża 3 osoby z kontaktu, po 180 dniach, przy braku jakichkolwiek działań, liczba zakażonych wynosiłaby 22,2 mln. Natomiast (epidemiolodzy uważają to za mało realistyczne) w warunkach szybkiego systemu kwarantannowego obejmującego 100% chorych, po 7 dniach od ich identyfikacji – po 180 dniach zakażonych byłoby 2300 osób. Gdyby możliwe było rozpoczęcie szczepień wszystkich osób z kontaktu począwszy od 30-go dnia epidemii, to po pół roku zachorowałoby ok. 5000 ludzi, przy czym same szczepienia obciążone byłyby wysokim ryzykiem powikłań, w tym ciężkich. Stąd oczekiwanie na ukończenie badań nad szczepionką III generacji z użyciem nieszkodliwego dla ludzi monoklinalnego zmodyfikowanego szczepu Ankara-MVA.

Uodpornienie czynne ma w wielu wypadkach znaczenie kluczowe i jest drogą do eradykacji chorób zakaźnych. Takie programy są nadal aktywne, jak tego dowodzi *Global Polio Program Eradication Initiative*, wszczęty w 1988 r., z nowym terminem docelowym wyznaczonym na rok 2005 (obecnie wolne od polio regiony to: amerykański, Zachodni Pacyfik [z Chinami] i europejski). Za pozytywną wartość krytyczną

w ograniczeniu występowania odrzy w ramach *Global Measles Strategic Plan* przyjmuje się zaszczepienie przeciwko odrze 90% dzieci (w 2000 r. zarejestrowano z powodu tej choroby 777 tys. zgonów z ogólnej liczby 40 mln przypadków).

W ostatnich 8 latach pojawiło się zagrożenie możliwością wybuchu epidemii grypy wywoływanej przez wirusa H5N1, który jest patogenem dla różnych gatunków ptaków udomowionych i dzikich. Pierwsze przypadki zachorowania u ludzi odnotowano w 1997 r. w Hong Kongu, a następnie w innych krajach regionu, przede wszystkim w Wietnamie i w Tajlandii. Spośród przeszło 120 do tej pory rozpoznanych przypadków u ludzi, śmiertelność wynosiła 55%. Wirusa grypy ptasiej zidentyfikowano także wśród ptactwa wędrownego na terenie Azji Środkowej, Rosji i Japonii. W olbrzymiej większości przypadków dochodziło do zakażeń człowieka od zakażonych ptaków hodowlanych, prawdopodobnie także ze skażonego środowiska, natomiast w bardzo ograniczonym stopniu możliwe jest, na co brak jest pewnych dowodów, zakażenie drogą kropelkową człowieka przez człowieka.

Informacje na temat przebiegu klinicznego choroby są jeszcze niepełne, lecz oprócz przypadków ciężkich, występują także te o przebiegu łagodnym, jak i zakażenia subkliniczne. Okres wylęgania wynosi od 2 do 8 dni. W porównaniu z grypą ludzką w obrazie klinicznym występują dość istotne różnice. Poza gorączką, bardzo częste jest zapalenie płuc o etiologii wirusowej oraz wodnista biegunka (szczegółowe badania sugerują, iż miejscem namnażania się wirusa H5N1 jest przewód pokarmowy). W ciężkich przypadkach (dotyczy to szczególnie osób poniżej 15 r. życia), kończących się zgonem, dochodzi do rozwoju niewydolności wielonarządowej. Częstość leukopenia (zwłaszcza limfopenia) i trombocytopenia. Czynniki wirulencji związanej jest przede wszystkim z hemaglutyniną wirusa aktywowaną przez proteazy komórkowe. Charakterystyczne są wysokie wartości w krwi cytokin pozapalnych (TNF-alfa, IFN-gamma i in.).

Ponieważ występuje dysproporcja pomiędzy liczebnością kontaktów z ptakami domowymi chorymi na grypę ptasią a częstością zakażeń wśród eksponowanych ludzi, bardzo ważną rolę odgrywa bariera gatunkowa, obecnie – jak się wydaje – dość trudna do przekroczenia dla wirusa H5N1.

Wirus grypy A charakteryzuje się jednak olbrzymią labilnością swego materiału genetycznego, co dotyczy jego hemaglutyniny (H) i neuraminidazy (N). Duże zmiany antygenowe pojawiające się w dłuższych przedziałach czasu powodują ujawnienie się nowego typu wirusa różniącego się od występującego poprzednio. Jest to proces określany jako zmiana antygenowa. Z punktu widzenia epidemiologicznego bardziej niebezpieczną jest sytuacja określana jako skok lub przesunięcie antygenowe. Jeżeli dojdzie do jednoczesnego zakażenia dwoma różnymi wirusami, np. wirusem ludzkim i wirusem ptasim, może powstać rekombinant łączący cechy antygenowe obu typów wirusów. Tego typu „mieszalnię” genomów stanowią potencjalnie organizmy ssaków (człowiek, świnia, koń). Pewne dowody przemawiają za tym, że wielka epidemia grypy w latach 1918-1919, zwana „hiszpanką”, która pochłonęła 40 – 50 mln ofiar, mogła pierwotnie rozpocząć się od grypy ptasiej. Wytworzenie się nowego typu wirusa grypy A jest niezwykle poważnym zagrożeniem epidemiologicznym. Tym większym, że aktualnie stosowana szczepionka przeciwgrypową nie ma składu antygenowego gwarantującego odporność, a szczepionka przeciwko grypie ptasiej jest dopiero w trakcie opracowywania. Natomiast w leczeniu oraz w zapobieganiu mają znaczenie inhibitory neuraminidazy wirusa

grypy: doustny oseltamiwir i stosowany drogą wziewną zamamiwir.

Według ocen epidemiologicznych nie można wykluczyć wybuchu epidemii, która rozmiarami może przypominać wyżej wspomnianą „hiszpankę” ze śmiertelnością około 50%. W zależności od źródła informacji, dane o stopniu nasilenia epidemii są bardzo zróżnicowane; mowa jest jednak o milionach zachorowań, liczonych w wartościach jedno-, dwu-, a nawet trzycyfrowych (tj. maksymalnie ok. 100 mln).

Podsumowując przedstawioną wyżej sytuację, można sentencjonalnie stwierdzić:

- Wirusy przetrwają, ponieważ znalazły ewolucyjne drogi omijania obrony ustrojowej,
- Drogi biegnące przez świat są coraz węższe; nie uda się ominąć zagrożeń,
- Należy liczyć się ze stratami, a ich rozmiar jest trudny do oszacowania,
- Przeżywaliliśmy, przeżywamy i przeżyjemy, ponieważ mamy ewolucyjne, cywilizacyjne i kulturowe mechanizmy obrony.

Prof. dr hab. Jacek Juszczyk

Wykorzystane źródła (wybór):

1. Juszczyk J.: Globalne strategie zapobiegania chorobom zakaźnym na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia: oczekiwania a rzeczywistość, *Przeg. Epid.* 2004; 58, Supl. 1/2004, 5-9.
2. McNeill J.R., McNeil W.: *The Human Web, A Bird's-Eye of World History*, W.W. Norton & Company, New York, London, 2003.
3. Poon L.L.M., Guyan Y., Nicholls J.M. I wsp.: The aetiology, origins, and diagnosis of severe acute respiratory syndrome, *Lancet Infect. Dis.* 2004; 4:663-671.
4. The Writing Committee of the World Health Organization (WHO) Consultation on Human Influenza A/H5. N. *Engl. J. Med.* 2005; 353:1374-1385.
5. WHO. Removing obstacles to health development. WHO report on infectious diseases 1999. Geneva: World Health Organization; 1999: <http://www.who.int/infectious-diseases-report/index-rpt99.html>.
6. WHO. Scaling up the response to infectious diseases. A way out of poverty. Report on infectious diseases 2002. Geneva: World Health Organization; 2002: <http://www.who.int/infectious-diseases-report/2002/>.
7. Zieliński A., Stefanoff P.: Ospa prawdziwa – stare czy nowe zagrożenie? *Przeg. Epid.* 2004; 58, supl. 1/2004, 22-27.

W TRAKCIE UROCZYSTEJ INAUGURACJI ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006, 5 PA DZIERNIKA 2005 R., WRĘCZONO NASTĘPUJĄCE MEDALE I ODZNACZENIA:

ODZNACZENIA PAŃSTWOWE

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał:

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski:

- Prof. dr. hab. Henrykowi GERTIGOWI
- Prof. dr hab. Laurze SPYCHAJ-WOŁOWICKIEJ

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski:

- Prof. dr hab. Teresie GIERLACH-HŁADOŃ
- Dr. Jerzemu GIZŁO
- Prof. dr. hab. Mieczysławowi GÓRECKIEMU
- Dr. Barbarze JANUS
- Prof. dr. hab. Bogusławowi PAWLACZYKOWI
- Prof. dr hab. Krystynie STACHOWIAK-SZCZAWIŃSKIEJ
- Prof. AM dr. hab. Jackowi WYSOCKIEMU

Złoty Krzyż Zasługi:

- Prof. dr. hab. Jaromirowi BUDZIANOWSKIEMU
- Dr hab. Danucie DYK
- Prof. AM dr hab. Ewie FLOREK
- Eugenii FRENCEL
- Prof. AM dr hab. Jadwidze MIELCAREK
- Dr. hab. Przemysławowi MIKOŁAJCZAKOWI
- Prof. AM dr. hab. Michałowi MUSIELAKOWI
- Prof. dr hab. Elżbiecie NOWAKOWSKIEJ
- Prof. AM dr. hab. Juliuszowi PRZYŚLAWSKIEMU
- Prof. AM dr. hab. Włodzimierzowi SAMBORSKIEMU
- Prof. AM dr. hab. Stanisławowi SOBIAKOWI
- Dr. Bogdanowi STACHECKIEMU
- Prof. dr hab. Barbarze ZIELIŃSKIEJ-PSUJI

Srebrny Krzyż Zasługi:

- Dr Grażynie BĄCZYK
- Mirosławie BORUSZAK
- Mgr Elżbiecie CHAROŃSKIEJ
- Dr Zofii DRÓŻDŻ
- Mgr. Stanisławowi DZIERŻAKOWI
- Bożenie FORMANOWICZ
- Dr hab. Annie JELIŃSKIEJ
- Dr. hab. Jackowi KARONIOWI
- Mgr inż. Grażynie KOMOROWSKIEJ
- Aleksandrze KORYCIŃSKIEJ-KOWALCZYK
- Elżbiecie KORZENIOWSKIEJ-ANDREJCZUK
- Dr Małgorzacie KOTWICKIEJ
- Dr Ewie MELZER
- Mgr Elżbiecie OLEK
- Dr Danucie PARTYCE
- Mgr. Tadeuszowi POPOWOWI

INAUGURACJA

Brązowy Krzyż Zasługi:

- Mgr Agnieszce CIESIELSKIEJ

Minister Edukacji Narodowej i Sportu nadał Medal Komisji Edukacji Narodowej

- Prof. dr. hab. Tadeuszowi HERMANNOWI
- Prof. dr. hab. Mariannie ZAJĄC

NAGRODY MINISTRA ZDROWIA

Minister Zdrowia – na wniosek Rektora – przyznał nagrody za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne następującym pracownikom Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu:

Nagroda dydaktyczna indywidualna:

- Prof. dr. hab. Wojciech KOZUBSKI

Nagroda naukowo zespołowa:

- **Dr hab. Jarosław WALKOWIAK i zespół w składzie:**

- Prof. AM dr. hab. Juliusz PRZYŚLAWSKI
- Dr Dorota SANDS
- Dr Anna Maria NOWAKOWSKA
- Dr Robert PIOTROWSKI
- Dr Katarzyna ZYBERT
- Prof. dr. hab. Andrzej MILANOWSKI

- **Dr hab. Aldona KASPRZAK i zespół w składzie:**

- Prof. dr. hab. Maciej ZABEL
- Dr Joanna SURDYK-ZASADA
- Mgr Rafał SPACHACZ
- Dr Jolanta SEIDEL
- Dr Barbara FILIPIAK
- Prof. dr. hab. Wiesława BICZYSKO
- Prof. AM dr. hab. Jacek WYSOCKI
- Lek. med. Donata JURCZYSZYN
- Dr Agnieszka ADAMEK
- Dr Marcin CHMIELEWSKI
- Dr Anna OLEJNIK
- Lek. med. Jan GORCZYŃSKI

Minister Zdrowia – na wniosek Rektora – przyznał następującym studentom Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu stypendia:

- Anna DRABENT
- Ewelina GOWIN
- Ewa KU NIACKA
- Katarzyna MUSIALIK
- Karol POŁOM

NAGRODA IM. WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO

Senat Akademii Medycznej w Poznaniu uchwałą z 25 maja 2005 r. pozytywnie zaopiniował wniosek o przyznanie Nagrody im. Władysława Biegańskiego za wybitne osiągnięcia naukowo-dydaktyczne:

- I-go stopnia: dr. Andrzejowi ŁAKOMEMU
- II-go stopnia: prof. dr. hab. Małgorzacie BRUSKIEJ

MEDAL IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO

Senat Akademii Medycznej w Poznaniu uchwałą z 27 lipca 2005 r. pozytywnie zaopiniował wniosek o przyznanie Medalu im. Karola Marcinkowskiego za wybijającą się postawę judymowską, moralną i społeczną w wieloletniej działalności leczniczej i opiekuńczej wobec ludzi chorych i niepełnosprawnych, stanowiącą przykład postępowania pod względem etycznym i moralnym dla innych pracowników służby zdrowia:

- Dr med. Reginie KABZA-KLATT

MEDAL „ZA ZASŁUGI DLA UCZELNI” OTRZYMALI:

- Lek. med. Przemysław DAROSZEWSKI, Dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Poznaniu
- Mgr Ryszard WO NIAK, Prezes Ośrodka Sanatoryjno-Wczasowego „Węgiel Brunatny” w Kołobrzegu

DYPLOMY DOKTORA HABILITOWANEGO

Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła w roku akademickim 2004/2005 stopnie naukowe doktora habilitowanego:

Wydział Lekarski I:

- Dr Jolanta DOROSZEWSKA
- Dr Iwona IGNYŚ

- Dr Radosław KA MIERSKI
- Dr Andrzej KĘDZIA
- Dr Jarosław KOCIĘCKI
- Dr Błażej MĘCZEKALSKI
- Dr Ewa NOWAK-MARKWITZ
- Dr Andrzej NOWAKOWSKI
- Dr Elżbieta WANDURSKA-NOWAK
- Dr Magdalena PISARSKA-KRAWCZYK
- Dr Mariusz PUSZCZEWICZ
- Dr Barbara STEINBORN
- Dr Dariusz SZPUREK
- Dr Krzysztof SZYMANOWSKI
- Dr Małgorzata WIERZBICKA

Wydział Lekarski II:

- Dr Marcin GABRIEL
- Dr Jacek KAROŃ
- Dr Małgorzata PAUL
- Dr Mariola PAWLACZYK
- Dr Fryderyk PUKACKI
- Dr Mariola ROPACKA
- Dr Andrzej ROSZAK (Wielkopolskie Centrum Onkologii)
- Dr Anna SURDACKA

Wydział Farmaceutyczny:

Dr Barbara THIEM

SPRAWOZDANIE Z OBRAD SENATU

Na posiedzeniu w dniu 27 lipca 2005 r.

Prof. dr hab. W. Golusiński przekazał informację nt. rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2005/2006

Senat wyraził zgodę na:

- przedłużenie terminu składania dokumentów na studia zaoczne w Ośrodku Dydaktycznym w Gorzowie Wlkp.
- ogłoszenie dodatkowej rekrutacji na uzupełniające studia magisterskie zaoczne – kierunek pielęgniarstwo i położnictwo dla absolwentów innych uczelni medycznych
- podjęcie działań zmierzających do zmiany nazwy budynku znajdującego się przy ul. Świecickiego 4 (obecnie *Collegium Kopernickiego*)

Senat:

- ustalił limit przyjęć na licencjackie studia zaoczne na kierunku fizjoterapia
- określił zasady przyjęć na uzupełniające studia magisterskie dla absolwentów innych uczelni medycznych w Polsce
- określił zasady przyjęć na uzupełniające studia magisterskie dla absolwentów WNoZ naszej Uczelni
- pozytywnie zaopiniował wniosek o przyznanie dr med. Reginie Kabzie-Klatt Medalu im. Karola Marcinkowskiego

Na posiedzenia w dniu 28 września 2005 r.:

Senat:

- podjął uchwałę w sprawie ustalenia zwiększenia limitu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2005/2006
- uchylił uchwałę nr 312/04 w sprawie wypłaty premii za wcześniejsze ukończenie studiów doktoranckich
- podjął uchwałę w sprawie zmiany statusu wolnego słuchacza.

BIOTECHNOLOGDZY NA START

W bieżącym roku akademickim, w poznańskiej Akademii Medycznej, 30 studentów rozpoczęło naukę na nowej specjalności – biotechnologii medycznej. To pierwsza tego typu specjalność w Polsce.

Tego jeszcze nie było

Biotechnologia medyczna to jedna z dwóch nowych – obok kosmetologii – specjalności, jaką zaoferowała w tym roku poznańska Akademia Medyczna. O 30 miejsc ubiegało się ponad 370 kandydatów.

Na specjalnie zwołanej konferencji prasowej, Rektor, prof. Grzegorz H. Bręborowicz podkreślił, że wprowadzenie nowej specjalności to wyraz polityki władz Akademii, poszukujących nowych możliwości edukacyjnych, zgodnych z zapotrzebowaniem na rynku pracy. – *Akademia Medyczna w Poznaniu, jako pierwsza uczelnia w naszym kraju, otwiera specjalność biotechnologia medyczna. Jestem głęboko przekonany, że w ten sposób przyczynimy się do rozwoju tej dziedziny wiedzy w Polsce, a w konsekwencji – także do rozwoju gospodarczego i wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej* – mówił Rektor Uczelni. – *Wprowadzając biotechnologię medyczną do naszej oferty wpisujemy się w światowy trend, gdzie większość znaczących uniwersytetów medycznych kształci studentów na tej specjalności* – tłumaczył prof. G. H. Bręborowicz.

Wydział do zadań specjalnych

Specjalność biotechnologia medyczna powstała w ramach kierunku biotechnologia na Wydziale Lekarskim II. W roku akademickim 2005/2006 kształcenie rozpoczęło 30 studentów, którzy po obronie pracy magisterskiej uzyskują tytuł magistra biotechnologii, o specjalności biotechnologia medyczna.

– *Biotechnologia medyczna to kolejny punkt w ofercie edukacyjnej poznańskiej Akademii Medycznej. Ciągłe poszerzanie oferty, jak i jej dopasowanie do potrzeb rynku, przyczynia się do tego, że od kilku lat nasza Uczelnia zajmuje pierwsze miejsce wśród medycznych uczelni w kraju* – mówił prof. Andrzej Tykarski, Dziekan Wydziału Lekarskiego II. – *Osobiście bardzo się cieszę, że organizację tej specjalności powierzono właśnie Wydziałowi Lekarskiemu II. To Wydział do zadań specjalnych* – tłumaczył prof. A. Tykarski – *poza tradycyjnym kształceniem studentów, w naszym przypadku stomatologów, posiadamy Oddział Kształcenie Podyplomowego oraz Oddział Kształcenia w Języku Angielskim. Biotechnologia medyczna to dla nas nowe wyzwanie, ale jesteśmy dobrze przygotowani – zapewnił.*

Prof. A. Tykarski przypomniał, że innowacyjność pomysłu polega na tym, że po raz pierwszy w kraju biotechnologia będzie wykładana w Akademii Medycznej, przy wydziale lekarskim. – *Dotychczas bowiem biotechnologię można było studiować w politech-*

nikach, akademiach rolniczych, uniwersytetach, a także akademiach medycznych, ale przy wydziałach farmaceutycznych – podkreślił Dziekan A. Tykarski. – *W naszym przypadku oznacza to, że będziemy kształcić biotechnologów o myśleniu ściśle medycznym.*

Od patentów i od leków

Pełnomocnikiem ds. Kierunku „Biotechnologia” w poznańskiej Akademii Medycznej został prof. Andrzej Mackiewicz, Kierownik Zakładu Immunologii Nowotworów Katedry Onkologii AM, który opracował autorski program nauczania dla tego kierunku.

Prof. A. Mackiewicz tłumaczył powody, dla których powołano nową specjalność. Podkreślał, że zdecydowana większość z ponad 1600 biotechnologów, którzy każdego roku opuszczają polskie uczelnie, jest mocno wyposażona w wiedzę chemiczną, brakuje im natomiast wiedzy z zakresu medycyny. Aby w pełni wykorzystywać w Polsce potencjał biotechnologii w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia, potrzeba wysokiej klasy specjalistów, którzy wniosą swój wkład w działalność laboratoriów diagnostyki genetycznej, firm farmaceutycznych czy też firm rzeczników patentowych. Do tej pory, mimo funkcjonowania wielu kierunków biotechnologicznych na uniwersytetach i politechnikach, nie zajmowano się w Polsce kształceniem profesjonalistów w dziedzinie biotechnologii medycznej. Tę lukę, po części, mieliby zapełnić absolwenci poznańskiej biotechnologii medycznej. Podkreślano, że nasz kraj stał się wiarygodnym partnerem w badaniach klinicznych leków innowacyjnych. – *Według obecnie obowiązujących przepisów tzw. dobrej praktyki klinicznej, badania leków czy bioterapeutyków nie mogą być oceniane przez badacza, a powinny podlegać niezależnej ocenie dokonywanej przez firmy nadzorujące badania kliniczne. To kolejne miejsce, gdzie zatrudnienie będą mogli znaleźć nasi specjaliści* – przekonywał prof. A. Mackiewicz.

I praktycznie i teoretycznie

Studia magisterskie na kierunku biotechnologia medyczna trwają 5 lat (10 semestrów). Łączna liczba godzin zajęć wynosi 3 400, w tym 1 580 godzin określonych w standardach nauczania.

W trakcie zajęć studenci biotechnologii medycznej będą zdobywać ważną wiedzę teoretyczną i praktycznie przygotowywać się do stosowania konkretnych technik biotechnologicznych, umożliwiających selekcję oraz modyfikację mikroorganizmów i komórek organizmów, prowadzenie procesów biosyntezy, izolację i oczyszczanie bioproduktów oraz ich analitykę i diagnostykę. Dogłębnie poznają również prawo dotyczące własności intelektualnej, prawo

BIOTECHNOLOGIA

Zgodnie z definicją Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), biotechnologia oznacza „zastosowanie metod naukowych i inżynierskich dla obróbki materiałów czynnikami biologicznymi w celu pozyskania dóbr i usług”.

Europejska Federacja Biotechnologii (EFB) definiuje biotechnologię jako „integrację nauk przyrodniczych i inżynierskich w celu zastosowania organizmów, komórek i ich części oraz molekularnych analogów dla pozyskania dóbr i usług”.

farmaceutyczne, prawo dotyczące organizmów modyfikowanych genetycznie, zasady prowadzenia badań przedklinicznych i klinicznych nowych biofarmaceutyków. Nie zabraknie również zajęć w zakresie ekonomii, podstaw nauki o rynku, zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, a także etyki, w tym etyki prowadzenia badań podstawowych i klinicznych.

Istotną grupę wykładanych przedmiotów stanowią przedmioty ściśle związane z medycyną i farmacją, takie jak anatomia, fizjologia, genetyka czy nauka o leku oraz przedmioty kierunkowe, poświęcone specjalizacjom ochrony zdrowia m.in.: chorobom wewnętrznym, onkologii, chirurgii, pediatrii. Po IV roku studiów wszyscy studenci odbędą 4-tygodniową praktykę zawodową.

Absolwent kierunku biotechnologia medyczna powinien być przygotowany do pracy w branży przemysłu farmaceutycznego, w organizacjach prowadzących badania leków (biopreparatów), firmach rzeczników patentowych, laboratoriach diagnostycznych (genetycznych) i instytutach badawczych.

– *Zawsze przypominamy studentom, że we wszystkich działaniach najważniejszy jest człowiek: jego życie i zdrowie. Wierzę, że specjaliści w zakresie biotechnologii medycznej, opuszczający mury naszej Uczelni, będą kierowali się tą dewizą* – powiedział prof. Andrzej Mackiewicz.

Z partnerem łatwiej

Status głównego partnera kierunku „biotechnologia medyczna” w poznańskiej Uczelni otrzymała firma farmaceutyczna Janssen-Cilag Polska. Przekazane przez tę firmą środki finansowe pozwolą na wyposażenie laboratoriów badawczych. Wybitni studenci, osiągający ponadprzeciętne wyniki w nauce, będą mogli ubiegać się również o specjalne stypendium naukowe, które zostanie przyznane po zakończeniu pierwszego roku studiów. Dr Robert Jasudowicz, reprezentujący partnera kierunku, podkreślił, że Janssen-Cilag to firma innowacyjna, a więc taka, która oferuje leki opracowane we własnych laboratoriach. – *Zdajemy sobie sprawę, że rozwój medycyny, w tym rozwój farmacji, w dużym stopniu będzie w przyszłości opierał się na specjalistach z zakresu biotechnologii. Wydaje się nam* – mówił dr R. Jasudowicz – *że to, czego Polska obecnie potrzebuje, to wysokowykwalifikowana kadra – a więc ludzie, którzy będą potrafili prowadzić badania przedkliniczne i kliniczne, którzy będą znawcami prawa patentowego* – tłumaczył. *Dostrzegając potrzebę innowacji i stalego postępu w dziedzinie profilaktyki i ochrony zdrowia, pragniemy inwestować w młodych polskich naukowców* – dodał. Zdaniem dr. R. Jasudowicza Polska ma szansę stać się europejskim ośrodkiem prowadzenia badań nad nowymi produktami medycznymi.

NOWI DOKTORZY

Stopień naukowy doktora w październiku 2005 r. otrzymali:

WYDZIAŁ LEKARSKI II

Z zakresu medycyny

1. Lek. med. Monika BORKOWSKA-KŁOS na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Przydatność prokalcytoniny w diagnostyce zakażeń u noworodków.*
2. Lek. med. Jan NOWICKI na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Ocena korekcji garbu żeberowego u chorych z piersiową skoliozą idiopatyczną leczonych metodą Cotrel-Dubouset'a.*
3. Lek. med. Zuzanna ROWIŃSKA na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Ocena uszkodzenia nerwów obwodowych w zależności od stopnia zaawansowania miażdżycy tętnic kończyn dolnych przy pomocy badania elektrycznego.*
4. Lek. med. Anna LESZCZYŃSKA-RODZIEWICZ na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Badania genów kandydujących związanych z układem dopaminergicznym, serotonergicznym i noradrenergicznym w chorobie afektywnej dwubiegunowej.*

Z zakresu stomatologii

1. Lek. stom. Barbara SIKORSKA na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Ocena wybranych metod mechanicznej i chemicznej modyfikacji powierzchni tytanu stosowanego w implantacji.*
2. Lek. stom. Elżbieta SMOLAK na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Badania czynności narządów zmysłów po zachowawczym i chirurgicznym leczeniu złamań szczęki typu Le Forta I, II, III.*
3. Lek. stom. Patryk SZUBERT na podstawie pracy doktorskiej pt.: *Ocena kliniczna i histologiczna podłoża kostnego po zastosowaniu polimorficznego dwuortofosforanu trójwapnia przed implantacją wszczepów systemu Osteoplast.*

MIĘDZYNARODOWE TARGI EDUKACYJNE EAIE

17. edycja jednych z największych na świecie targów edukacyjnych, coroczna konferencja *European Asociacion for International Education*, odbyła się tym razem w Polsce. Przez trzy dni, od 15 do 17 września br., Kraków stał się europejską stolicą edukacji. W *Auditorium Maximum*, nowym budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego, trudno było usłyszeć język polski.

Razem silniejsi

Tej okazji do wypromowania naszej Uczelni nie można było zaprzepaścić. Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu uczestniczyła w Targach jako część *Networku Poznańskich Uczelni* – struktury powstałej z połączenia sił ośmiu państwowych uczelni naszego miasta:

- Akademii Ekonomicznej
- Akademii Medycznej
- Akademii Muzycznej
- Akademii Rolniczej
- Akademii Sztuk Pięknych
- Akademii Wychowania Fizycznego
- Politechniki Poznańskiej
- Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

Istnienie *Networku* zostało zatwierdzone przez Konferencję Rektorów Miasta Poznania.

Połączenie sił nie tylko pozwoliło efektywniej wykorzystać dostępne środki, ale przede wszystkim umożliwiło lepsze wypromowanie Poznania jako i niezwykle silnego ośrodka edukacji. Na poznańskich uczelniach można bowiem znaleźć niemal każdy kierunek studiów.

Promowaliśmy się pięknie

Zaprojektowaniem i wykonaniem naszych stoisk zajęła się Akademia Sztuk Pięknych. Ciepłe, intensywne kolory i otwarta przestrzeń – to przyciągało wzrok, a szeroka oferta przykuwała na dłużej. Ze strony Akademii Medycznej w konferencji uczestniczyła Agnieszka Sroka z Działu Spraw Studenckich oraz Radek Sidoruk z Działu Promocji. Dysponowaliśmy profesjonalnie przygotowanymi materiałami promocyjnymi, których rozdaliśmy setki.

W trakcie takich imprez promocyjnych jak Konferencja w Krakowie zwiedzających jest dużo mniej niż np. na targach lokalnych, ale – co ważne – na takich spotkaniach pojawiają się osoby naprawdę zainteresowane studiami lub nawiązaniem współpracy. Dzięki temu skuteczność działań jest dużo wyższa. Kolejną korzyścią wyniesioną z uczestnictwa w tak renomowanej konferencji jest możliwość podpatrzenia jak promują się największe i najlepsze w Europie.

Targi odbywały się w nowym budynku Uniwersytetu Jagiellońskiego, w zaadoptowanym parkingu podziemnym. Wszystkie przemówienia i informacje przygotowano w języku angielskim. W ciągu trzech dni wystawienniczych przez nasze stoisko przeszło około 200 obcokrajowców zainteresowanych programami Akademii Medycznej, około 1000 zainteresowanych ogólnie kształceniem w Polsce

oraz niemal setka Polaków zainteresowanych studiami u nas (mała ilość wynikała z braku promocji na rynku lokalnym przez organizatorów; ten stan rzeczy ma zostać poprawiony przy następnych targach, które odbędą się w Szwajcarii).

Przez cały czas targów odbywały się imprezy towarzyszące – m.in. wystąpienie prof. Bronisława Gremka nt. roli oświaty w kształtowaniu społeczeństwa oraz imprezy kulturalne, jak występy zespołów ludowych. Fenomenalne było – utrzymane w żartobliwym tonie – zaproszenie prof. Lopieno na 18. Targi EAIE w roku 2006 w Szwajcarii.

Zamknięciu Konferencji, dokonanej przez Prezydenta EAIE, Panią Antoinette Charon Wauters, towarzyszył występ chóru złożonego z... przedstawicieli członków *European Association for International Education*.

Radek Sidoruk przedstawia ofertę poznańskiej Akademii Medycznej

Radek Sidoruk
Dział Promocji

Wizualizacja stoiska Networku Poznańskich Uczelni

SERCE UCZELNI

Centrum Biblioteczno-Kongresowe Akademii Medycznej w Poznaniu

Ruszyła budowa najnowocześniejszej biblioteki medycznej w Polsce, która powstaje w sąsiedztwie nowoczesnego *Collegium Stomatologicum*. Nowy obiekt łączy w sobie funkcje biblioteki i centrum kongresowego. Zakończenie budowy planowane jest na drugą połowę 2008 r.

Biblioteka – serce uczelni

Rozpoczęcie budowy Centrum Biblioteczno-Kongresowego jest kolejnym krokiem realizacji planów władz poznańskiej Uczelni, mających na celu stworzenie nowoczesnego campusu dydaktycznego u zbiegu ulic Bukowskiej, Przybyszewskiego i Rokietnickiej. Pierwszym budynkiem oddanym do użytku na tym terenie jest *Collegium Stomatologicum*, działające od października 2004 r.

– *Nie do przecenienia jest rola biblioteki w szkołach wyższych. To serce uczelni* – mówił prof. Jacek Wysocki, rzecznik prasowy Akademii Medycznej w Poznaniu, podczas konferencji prasowej, zorganizowanej z okazji wmurowania kamienia węgielnego pod budowę najnowocześniejszej biblioteki medycznej w Polsce. – *Trzeba pamiętać o tym* – podkreślał prof. J. Wysocki – *że biblioteki nie służą jedynie samym uczelniom, ale stają się centrami informacyjnymi dla całego regionu*. W praktyce zatem nowy obiekt będzie pełnić rolę ogólnodostępnej biblioteki naukowej oraz ważnego ośrodka informacji dla pracowników naukowych i studentów. Zasoby biblioteczne obejmą dotychczasowe zbiory biblioteki akademickiej, gromadzone od czasów powstania Uczelni zgodnie z tradycyjnymi i nowymi kierunkami kształcenia oraz zakresem problematyki badawczej podstawowych jednostek Akademii Medycznej. Profil tych zbiorów obejmuje piśmiennictwo krajowe i zagraniczne z zakresu nauk przyrodniczych, medycyny, farmacji, pielęgniarstwa, nauk o zdrowiu oraz wybranych nauk społecznych i humanistycznych. Dotychczasowa biblioteka poznańskiej Akademii Medycznej, mieszcząca się przy ulicy Parkowej, nie jest już w stanie sprostać stawianym jej wymaganiom.

Konferencje, sympozja, zjazdy...

Nowy budynek ma łączyć w sobie funkcję biblioteki i centrum kongresowego. Oprócz części bibliotecznej, powstanie również część dydaktyczna z dwiema aulami audytorijnymi. – *Nasza Uczelnia*

z roku na rok organizuje coraz większą liczbę konferencji, sympozjów – zarówno krajowych jak i międzynarodowych – mówił prof. J. Wysocki. *Jednak obecnie nie posiadamy odpowiedniego zaplecza technicznego i dlatego musimy za znaczne sumy sale wynajmować* – tłumaczył prof. J. Wysocki. Nowy budynek Akademii Medycznej w Poznaniu będzie mógł też być wykorzystywany do organizowania okazjonalnych wystaw i prezentacji oraz prowadzenia działalności księgarskiej.

Budowa w rytmie bluesa

Centrum Biblioteczno-Kongresowe AM podzielone zostanie funkcjonalnie na część biblioteczną o czterech kondygnacjach nadziemnych oraz dwukondygnacyjną część dydaktyczną z dwiema salami audytorijnymi i zapleczem. Dla części bibliotecznej przygotowano odrębny projekt branży elektrycznej z systemem zabezpieczenia książek. We wskazanych lokalizacjach usytuowane zostaną bramki bezpieczeństwa wysyłające sygnał do dyżurki ochrony obiektu. Zasoby będą dodatkowo chronione kodami dezaktywowanymi przez personel biblioteki, po odnotowaniu faktu wypożyczenia książki lub innych materiałów dydaktycznych.

Zgodnie z przedstawioną koncepcją głównego projektanta – mgr. inż. arch. Grzegorza Sadowskiego ze Spółki Projektowania Architektonicznego Sadowski, Sadowska w Poznaniu, która wygrała przetarg ogłoszony przez Akademię Medyczną – nowy obiekt o rzucie w kształcie litery L utrzymany zostanie w stylistyce modernizmu 20-lecia międzywojennego i nawiązywać będzie do występującej w tym rejonie zabudowy dzielnicy Grunwald.

– *Naturalną dominantą w rejonie budowy Centrum Biblioteczno-Kongresowego jest nowoczesne Collegium Stomatologicum* – mówił architekt, Grzegorz Sadowski – *Budynek Centrum Biblioteczno-Kongresowego ma to jeszcze mocniej podkreślić, a nie być konkurencją*.

Wizualizacja Centrum Biblioteczno-Kongresowego

Między innymi z tego powodu, zgodnie z zamysłem projektantów, było utrzymanie w nowym budynku kompozycji i stylistyki istniejących już domów. Takie elementy architektoniczne jak linia zabudowy nowego obiektu, skala jego wysokości, a także podział elewacji i dobór szlachetnych materiałów wykończeniowych w postaci naturalnego piaskowca będą nawiązywać do zabudowy budynków usytuowanych wzdłuż ul. Przybyszewskiego, z uwzględnieniem kontynuacji gzymsów sąsiednich domów mieszkalnych. Wszystko to zapewni, że rytm zabudowy tej części Poznania nie zostanie zaburzony. – *Naszym celem jest stworzenie budynku, który będzie świadomym dopełnieniem tej części miasta, który wpisze się w rytm istniejącej zabudowy* – tłumaczył G. Sadowski. – *Jako fan bluesa wiem, jak ważna jest sekcja rytmiczna – to często ona decyduje o końcowym efekcie.*

Potrzebujemy trzech lat!

Nowy obiekt będzie się znajdował na terenie zespołu urbanistyczno-architektonicznego wpisanego do rejestru zabytków, dlatego też jego koncepcja została uzgodniona z Miejskim Konserwatorem Zabytków.

Całkowita powierzchnia działki to 10 782,11 m², a powierzchnia całkowita budynku wyniesie 13 264,90 m². W projekcie przewidziano 93 miejsca parkingowe, z czego 75 miejsc w garażu podziemnym. Działka będzie intensywnie zagospodarowana zielenią. Obiekt będzie przyjazny dla osób niepełnosprawnych. Wejście do ogólnodostępnego holu będzie się znajdowało na poziomie terenu. W budynku znajdą się windy z kabinami przystosowanymi dla osób poruszających się na wózkach, co pozwoli niepełnosprawnym dotrzeć na każdą kondygnację.

Całkowity koszt budowy Centrum ma wynieść 66 252 000 zł, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej pokryje 4 823 340 zł. – *50 mln zł wydane zostanie na roboty budowlane, a pozostałe 16 mln – to koszty wykończenia* – tłumaczył mgr inż. Ryszard Dembiński, Dyrektor Zarządu Inwestycji AM. Oczywiście budowa nie byłaby możliwa bez dotacji z budżetu państwa. Jak podkreślił Kanclerz Akademii Medycznej, mgr Bogdan Poniedziałek, władze centralne ze zrozumieniem odnoszą się do planów inwestycyjnych naszej Uczelni. Przypomniał również, że w trakcie budowy *Collegium Stomatologicum* udało się zaoszczędzić – w stosunku do planowanych pierwotnie nakładów – ok. 20 mln zł.

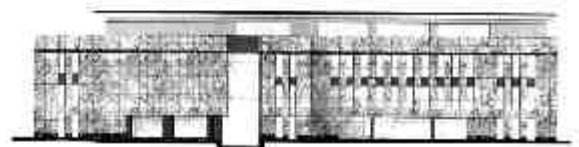
Do końca 2005 r. ma zostać wybudowany stan surowy otwarty, a gotowe Centrum Biblioteczo-Kongresowe ma zostać oddane do użytku – zgodnie z planem – w październiku 2008 r.

Tomasz Brańka

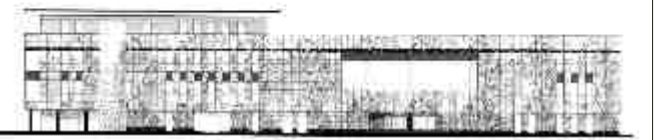
Centrum Biblioteczo-Kongresowe Akademii Medycznej w Poznaniu

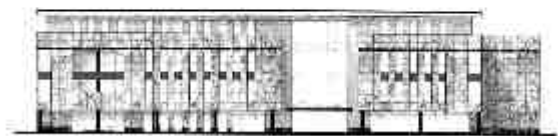
ELEWACJA PÓŁNOCNA

ELEWACJA Wschodnia

ELEWACJA POŁUDNIOWA

ELEWACJA FASADY

1 stycznia 1950 roku utworzona została w Poznaniu Akademia Lekarska, nosząca od marca 1950 roku nazwę Akademia Medyczna. Powstała na bazie Wydziału Lekarskiego i Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Poznańskiego. W okresie przedwojennym zakłady i kliniki tych wydziałów obsługiwane były przez biblioteki powstające przy tych jednostkach. W roku 1947 utworzona została Biblioteka Wydziału Lekarskiego, a w roku 1952 powołana została Biblioteka Główna Akademii Medycznej.

W październiku 1952 roku organizację Biblioteki Głównej (BG) i stanowisko dyrektora powierzono mgr. Janowi Walińskiemu. Do sieci bibliotecznej AM włączone zostały 42 biblioteki katedr, zakładów i klinik, nad którymi dyrektor Biblioteki Głównej sprawował nadzór merytoryczny. Radykalne zmiany organizacyjne sieci bibliotecznej rozpoczęły się w roku 1971, kiedy to na podstawie decyzji władz Uczelni przystąpiono do tworzenia filii BG. Do roku 1974 powstało 9 filii, które zlokalizowane były we wszystkich szpitalach klinicznych i budynkach dydaktycznych Akademii. Po roku 1979 większość filii przekształcono w biblioteki wydziałowe i instytutowe. Po roku 2000, w związku z likwidacją instytutów, biblioteki instytutowe, usytuowane w szpitalach klinicznych, przekształcone zostały w biblioteki szpitali klinicznych Akademii.

Lokal przeznaczony w 1952 roku na cele biblioteczne stanowiła sala o powierzchni 456 m² w budynku przy ulicy Sierociej 10, użytkowana do 1939 roku przez lombard miejski. W sali tej wyodrębniono m.in. czytelnie dla studentów z 50 miejscami i pracowników nauki z 10 stanowiskami.

W roku 1977 dyrektorem BG został mgr Bolesław Howorka, który rozpoczął starania o poprawę warunków lokalowych Biblioteki. Wybór padł na budynek przy ulicy Parkowej 2 – obiekt historyczny, wybudowany na Powszechną Wystawę Krajową w latach dwudziestych ubiegłego wieku. Przeprowadzka Biblioteki do nowego budynku nastąpiła w grudniu 1984 r.

Od roku 1998 dyrektorem Biblioteki Głównej jest mgr Aniela Piotrowicz.

II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NT.: „ZESPÓŁ ANTYFOSFOLIPIDOWY”

II Ogólnopolska Konferencja nt.: „Zespół antyfosfolipidowy” odbędzie się w Poznaniu, w dniach 17 i 18 marca 2006 r.

Tematyka:

- przeciwciała „przeciwfosfolipidowe”
- problemy położnicze u chorych z ZAF
- ZAF w praktyce pediatrycznej
- Diagnostyka zakrzepicy żył głębokich
- ZAF pierwotny a wtórny

Przewidziane są sesje przeznaczone na prezentację prac oryginalnych.

Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego:

Prof. dr hab. Irena Zimmermann-Górska

Adres Komitetu Organizacyjnego:

Katedra i Klinika Reumatologiczno-Rehabilitacyjna i Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
61-545 Poznań, ul. 28 czerwca 1956 r. 135/147

Organizatorzy:

- Sekcja Reumatologiczna Towarzystwa Internistów Polskich
- Sekcja Medycyny Rodzinnej Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego
- Katedra i Klinika Reumatologiczno-Rehabilitacyjna i Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

tel./fax (061) 8130 317; 8310 271

e-mail: zimmermannngorska@hotmail.com,

puszczewicz@hotmail.com

SKRZYNKĄ REKTORSKĄ DLA STUDENTÓW

Na głównej stronie internetowej poznańskiej Akademii Medycznej (www.amp.edu.pl) uruchomiona została skrzynka rektorska dla studentów. Jej celem jest usprawnienie komunikacji między społecznością studencką a władzami rektorskimi naszej Uczelni. Zamieszczone opinie, wnioski, pomysły i zapytania trafiają bezpośrednio do Rektora, Prorektorów oraz Kanclerza Akademii Medycznej w Poznaniu. Dla tych, którzy nie będą chcieli swojej korespondencji podpisać imieniem i nazwiskiem, przewidziano możliwość wysłania listu anonimowo.

Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA im. Prof. Ludwika Bierkowskiego w Poznaniu

10 maja 2005 roku odbyła się uroczystość nadania Zakładowi Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Poznaniu imienia prof. Ludwika Bierkowskiego.

Owocem ścisłej współpracy ZOZ MSWiA oraz poznańskiej Akademii Medycznej jest Dydaktyczny Oddział Ratunkowy oraz Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Angiologii. Uroczystość nadania imienia Honorowym Patronatem objął Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Podczas uroczystości odsłonięto tablicę pamiątkową, jak również wyróżniono i odznaczono pracowników Szpitala. W uroczystości uczestniczyli Podsekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Jerzy Mazurek, Dyrektor Departamentu Zdrowia MSWiA, Aleksandra Sapiężyńska, Rektor Akademii Medycznej, prof. dr hab. Grzegorz H. Bręborowicz, władze Poznania, komendanci i dyrektorzy służb mundurowych, posłowie i wiele zaprzyjaźnionych ze Szpitalem osób. Dla znakomych gości wystąpiła Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Sierakowa pod batutą Roberta Morkisa.

Uroczystości poprzedziła konferencja naukowa (9 maja 2005 r.) pt. „ZOZ MSWiA w Poznaniu na medycznej mapie Poznania” pod honorowym patronatem Rektora Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Program Konferencji obejmował poniższe tematy:

1. „Wybitny Poznanianin prof. Ludwik Bierkowski – współtwórca nowoczesnej medycyny polskiej XIX wieku” – prof. AM dr hab. med. Roman Meissner, Kierownik Zakładu Historii Nauk Medycznych Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu;
2. „Chirurgia naczyniowa w Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Poznaniu” – prof. dr hab. med. Paweł Chęciński, Prezes Polskiego Towarzystwa Chirurgii Naczyniowej, Kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Angiologii AM w ZOZ MSWiA w Poznaniu;
3. „Ketores – ketoprofen w wygodnej i bezpiecznej postaci” – Aleksandra Rusiecka-Sikora – firma Dendrite-Valeant Pharmaceuticals;
4. „Najnowsze metody zabiegowe wykorzystywane w leczeniu chorych w Oddziale Urologii w Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Poznaniu” – dr n. med. Tomasz Stachowski, Ordynator Oddziału Urologii;

5. „Kierunki rozwoju współczesnej ortopedii” – dr n. med. Dariusz Siwiński, Ordynator Chirurgii Urazowej i Ortopedii z Rehabilitacją.

Uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy

Podsumowanie IV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej

29 września – 1 października 2005, Poznań

Od 29 września do 1 października br. odbył się w Poznaniu, w salach CK Zamek, IV Ogólnopolski Zjazd Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej.

Zjazd został zorganizowany przez Zakład Medycyny Rodzinnej AM w Poznaniu, kierowany przez prof. AM dr hab. Wandę Horst-Sikorską. Patronat honorowy nad Zjazdem objął Jego Magnificencja Rektor AM, prof. dr hab. Grzegorz H. Bręborowicz oraz Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Stefan Mikołajczak.

W Zjeździe wzięło udział około 2000 uczestników, co dobitnie świadczy o bardzo dużym zainteresowaniu środowiska lekarskiego tematyką konferencji. Uroczystość otwarcia miała miejsce w Teatrze Wielkim.

W trakcie wieczoru w imieniu Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej, jego Prezes, prof. dr hab. Andrzej Steciwko wręczył Statuetkę Hipokratesa zasłużonemu na polu medycyny rodzinnej JM Rektorowi AM we Wrocławiu, prof. dr hab. Leszkowi Paradowskiemu oraz uhonorował prof. dr hab. Irenę Zimmermann-Górską tytułem Przyjaciela Medycyny Rodzinnej. W trakcie uroczystości otwarcia Zjazdu wykłady inauguracyjne, wygłoszone przez prof. dr hab. Zbigniewa Religę, prof. dr hab. Andrzeja Steciwko oraz prof. dr hab. Janusza Olejnika z AR w Poznaniu, spotkały się z żywiołowym odbiorem uczestników. Wieczór zakończył się występem artystów Opery Poznańskiej. Wykonane z wielką wirtuozerią arie verdiowskie wprawiły zgromadzonych w doskonały nastrój.

Ideą przyświecającą organizatorom przy tworzeniu programu naukowego Zjazdu było umożliwienie poznania lekarzom rodzinnym aktualnie obowiązujących metod profilaktyki, diagnostyki oraz te-

Przewodniczący sesji osteoporoza, prof. Andrzej Wardyn oraz prof. Wanda Horst-Sikorska

rapii w wielu dyscyplinach medycznych. Potwierdzeniem trafnego doboru tematów była bardzo duża frekwencja w czasie wszystkich wystąpień. W programie Zjazdu zaplanowano łącznie 13 sesji naukowych, w trakcie których zostały wygłoszone 74 wykłady, przedstawione przez wybitnych specjalistów, konsultantów krajowych i wojewódzkich. Wykładowcy przygotowali ciekawe i bogato ilustrowane wystąpienia, a nagrodą dla nich były sale wykładowe zajęte do ostatniego miejsca – od początku do samego końca obrad. Równoległe z sesjami plenarnymi odbyły się 3 tematyczne sesje plakatowe, do których zgłoszono 104 prace, a 11 z nich zostało nagrodzonych i zaprezentowanych ustnie.

Zjazd okazał się doskonałą okazją do wymiany doświadczeń między lekarzami specjalistami, a lekarzami rodzinnymi. Liczne kulturalne spotkania dostarczały okazji do wymiany opinii i nawiązania tak potrzebnych interdyscyplinarnych kontaktów.

W piątkowy wieczór odbył się bankiet dla wszystkich uczestników Zjazdu, na którym przy muzyce zespołów *Standard Brass Band* i *Żuki* bawiliśmy się do późnych godzin nocnych. O dobre humory gości zadbał niezawodny kabaret *Ani Mru Mru*. Wieczór ten stanowił miłą przerwę w napiętym programie naukowym.

Od lewej, na pierwszym planie: prof. Jerzy Szaflik, prof. Jacek Wysocki, prof. Wanda Horst-Sikorska

OD IMMUNOLOGII DO BIOLOGII MOLEKULARNEJ

23-24 września 2005, Poznań

23-24 września br. odbyła się V Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt.: „Postępy Immunologii w Diagnostyce Klinicznej” zorganizowana przez Katedrę Immunologii Klinicznej Uczelni przy współudziale Katedry Patomorfologii.

Wzięło w niej udział około 80 osób, w tym 4 gości z Ukrainy, z Instytutu Immunologii we Lwowie. Miejsmem obrad był budynek Katedry Patomorfologii Klinicznej, którego wnętrza, odnowione po pożarze, nadają się znowu na organizację tego typu obrad.

Nasza Konferencja miała w tym roku nieco odmienny charakter. Wiodącym hasłem było: „Od immunologii do biologii molekularnej”. Zaowocowało to poszerzeniem tematyki obrad i udziałem kilku wiodących przedstawicieli biologii i patologii molekularnej. Innym *novum* było ograniczenie wiodącej tematyki do dwóch: „choroby wątroby” w pierwszym dniu i „choroby układu oddechowego” w drugim dniu. Wpłynęło to na skupienie się wykładowców i dyskutantów na wybranych zagadnieniach i uczyniło obrady bardziej konkretne.

Wykład wprowadzający pt.: „Biologia molekularna i immunocytochemia w diagnostyce i leczeniu nowotworów opornych na cytostatyki” wygłosił prof. Maciej Zabel. W sesjach tematycznych pierwszego dnia na szczególne wyróżnienie zasługiwał wykład prof. Marka Radkowskiego (Warszawa) pt. „Nowe koncepcje w badaniach tropizmu wirusów zapalenia wątroby człowieka”, uznany powszechnie za najlepszy wykład całej Konferencji. Autor wykazał w nim, na podstawie badań własnych i częściowo danych z piśmiennictwa, możliwość replikacji wirusów zapalenia wątroby typu C w wielu miejscach pozawątrobowych, jak ośrodkowy układ nerwo-

wy, tarczyca, trzustka, nadnercza, a zwłaszcza układ immunologiczny i wskazał na możliwe następstwa patogenetyczne tego faktu.

W drugim dniu Konferencji wystąpienia wykładowców polskich poprzedził wykład dr Krystyny Liszuk-Jakynowicz z Lwowa pt.: „Rozwój immunologii klinicznej na Ukrainie”. Było to dla nas wszystkich ciekawe wystąpienie, nie pozbawione akcentów polskich.

Uczestnicy wysłuchali następnie wielu interesujących wykładów i doniesień dotyczących immunopatologii układu oddechowego. Duże zainteresowanie wzbudził wykład doc. Joanny Domagały-Kulawik (Warszawa) dotyczący wpływu palenia papierosów na układ immunologiczny. Sesja plakatu liczyła ponad 30 plakatów. Ocena ich jakości była trudna, ale jury, pod przewodnictwem prof. Mariana Danielewicza, zrobiło to bardzo sprawnie i przyznało 3 nagrody (dwie książkowe i 1 roczną prenumeratę „Postępów Biologii Komórkowej”).

W części pozanaukowej zorganizowano wyjazd do Kórnika połączony ze zwiedzaniem Zamku, a następnie do Zaniemyśla na wyspę Edwarda, gdzie uczestnicy, oprócz kolacji, przyjęli z uznaniem występy znanego aktora scen poznańskich p. Andrzeja Lajborka.

Obrady Konferencji podsumował prof. Jerzy Kawiak, redaktor naczelny „Postępów Biologii Komórki”. Wydaje się, że Konferencja była bardzo udanym spotkaniem klinicyстів, immunologów, patologów i innych diagnostów laboratoryjnych, łączącym zagadnienia czysto kliniczne z diagnostyką i patogenezą chorób.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji
Prof. dr hab. Jan Żeromski

O ŻYWNOCI I ŻYWIENIU

26-27 września 2005 r., Puszczykowo

26-27 września br. w Puszczykowie k/Poznania odbyła się konferencja naukowa pt. „Żywność i żywienie – metodologia, ocena, zdrowie”. Organizatorami konferencji były Katedra i Zakład Bromatologii Akademii Medycznej w Poznaniu, Komisja Higieny Żywności i Żywienia Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka PAN, Sekcja Bromatologiczna Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oraz Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych.

Uroczysty charakter tej konferencji był związany z osiemdziesiątą rocznicą urodzin oraz pięćdziesięcioma pięcioma latami pracy twórczej prof. dr. hab. Henryka Gertiga – nestora polskich bromatologów, naukowca, dydaktyka i wychowawcy – byłego kierownika Katedry Bromatologii. Został on podkreślony obecnością na rozpoczęciu konferencji Władz Uczelni w osobach Prorektora – prof. dr. hab. Zenona Kokota, Dziekana Wydziału Farmaceutycznego –

prof. AM dr. hab. Edmunda Grześkowiaka, Kierowników Katedr i Zakładów z poznańskich uczelni oraz z innych ośrodków w kraju, zajmujących się szeroko pojętą problematyką żywieniową, a także przewodniczących komisji i komitetów PAN oraz stowarzyszeń żywieniowych.

W konferencji wzięła udział blisko stuosobowa grupa żywieniowców polskich, reprezentujących wszystkie ośrodki akademickie Polski. Warto dodać, że aktywnie w konferencji uczestniczyli także przedstawiciele Wydziału Farmaceutycznego, a przedstawiony przez prof. dr. hab. Wandę Baer-Dubowską referat plenarny pt. „Czynniki chemoprewencyjne i karcinogenne w żywności” wywołał ożywioną dyskusję wśród uczestników spotkania.

Prof. AM dr. hab. Juliusz Przysławski

FAKTY AM

Dwumiesięcznik Akademii Medycznej
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Nr 5 (64) Rok VI, Wrzesień/Październik 2005
ISSN 1509-2585

Redaktor naczelny

Tomasz Brańka, tbranka@amp.edu.pl

Redaktor techniczny

Andrzej Wójtowicz, wojtow@man.poznan.pl

Współpracownicy

Kazimierz Fryś (zdjęcia)

Na okładce: Inauguracja Roku Akademickiego
(fot. K. Fryś)

Adres redakcji

DS *Aspirynka*
ul. Rokietnicka 6, 60-806 Poznań
tel./fax: (0...61) 6596-603,
fakty@amp.edu.pl www.amp.edu.pl

Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca i zastrzega sobie prawo skrótów, zmian tytułów i adjustacji nadesłanych tekstów.

© Copyright by FAKTY AM, AMiKM

Numer zamknięto 31 października 2005 roku

Druk

Zakład Poligraficzny *Moś i Łuczak*, Poznań

UROCZYSTY JUBILEUSZ ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU FARMACEUTYCZNEGO ROCZNIKA 1955

6 czerwca 2005 r., w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich na Starym Rynku w Poznaniu, odbyła się jubileuszowa uroczystość odnowienia dyplomów magistra farmacji z okazji upływu 50 lat od ukończenia studiów przez absolwentów Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Poznaniu.

Komitet Organizacyjny rocznika 1955 w składzie: prof. dr hab. n. farm. Halina Grabarczyk, mgr farm. Krystyna Jaskólska, dr n. farm. Alicja Walicka-Elbanowska i prof. dr hab. n. farm. Zyta Bederska-Płotkowiak, rozpoczął aktywną działalność w pierwszych dniach stycznia 2005 r., współpracując z władzami i kierownictwem Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego Uczelni.

Spotkanie jubilatów rozpoczęło się tego pamiętnego dnia mszą św. u OO. Franciszkanów na Wzgórzu Przemysła, podczas której modlono się w intencji zmarłych i jeszcze żyjących absolwentów i ich nauczycieli, przy czym celebrans odczytał na początku nazwiska wszystkich zmarłych koleżanek i kolegów.

W oficjalnej uroczystości udział wzięło 51 jubilatów, którzy wystąpili w tradycyjnych togach akademickich koloru czarnego i w biretach. Władze Uczelni reprezentował prorektor prof. dr hab. n. med. Andrzej Obrębowski oraz dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. dr hab. n. farm. Zenon Kokot oraz prodziekani: prof. dr hab. n. farm. Teresa Kozłowska-Bobkiewicz i prof. dr hab. n. farm. Maria Rybczyńska.

Uroczystość zaszczytli także swoją obecnością hojni sponsorzy, którzy sfinansowali oprawę całodziennego spotkania. Licznie przybyli goście, także najbliżsi jubilatów.

Na początku do zebranych przemówili: rektor, dziekan i sponsorzy, przy czym dziekan podkreślił, że z tego rocznika wywodzą się przedstawiciele wcześniejszych władz Uczelni i Wydziału, kierownicy katedr, zakładów i pracowni, a także dyrektor branżowego instytutu naukowego. Tytułem profesora nauk farmaceutycznych legitymują się: Halina Grabarczyk i Jerzy Lutomski z farmakognozji, Jan Pawlaczyk z chemii analitycznej i Zyta Bederska-Płotkowiak z chemii farmaceutycznej, natomiast profesorem nauk medycznych jest Zofia Ołędzka-Gonczewicz. Ponadto, na stanowisku profesora została zatrudniona w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej Danuta Malejka-Giganti, a w Katedrze Farmakognozji naszej Uczelni – doc. dr hab. Krystyna Drost-Karbowska.

Z tego rocznika stopnie doktorskie uzyskało 13 osób, w tym siedmiu wyżej wymienionych, którzy także habilitowali się przed uzyskaniem stanowisk profesorskich – z wyjątkiem jednej koleżanki, przebywającej na stałe w USA, gdzie nie ma wymogu habilitacji. Pozostałe sześć osób to: Krystyna Kostujak-Mrugasiewicz, Alicja Walicka-Elbanowska, Alicja Kaliściak-Duchnowska i Henryk Krug, którzy doktoryzowali się w Instytucie Przemysłu Zielarskiego w Poznaniu oraz Magdalena Jurga-Gorecka i Jan Płotkowiak, którzy bronili swoje prace doktorskie na Wydziale Farmaceutycznym w Poznaniu.

Stanowiska kierownicze pełniło kilka osób. Kierownikami Katedr na Wydziale Farmaceutycz-

nym byli: prof. Halina Grabarczyk (Katedra i Zakład Roślin Leczniczych) i prof. Jan Pawlaczyk (Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej i Analitycznej). Zakładem Neurochemii Klinicznej w Katedrze Neurologii Wydziału Lekarskiego I kierowała prof. Zofia Ołędzka-Gonczewicz.

Wieloletnim dyrektorem Instytutu Przemysłu Zielarskiego w Poznaniu był prof. Jerzy Lutomski, który był także posłem na Sejm PRL oraz uzyskał tytuł *doktora honoris causa* Akademii Medycznej w Poznaniu. Pracownikami w tym Instytucie kierowały: doc. dr Alicja Walicka-Elbanowska w Zakładzie Technologii i doc. dr Krystyna Kostujak-Mrugasiewicz w Zakładzie Fitochemii.

Ponadto, prof. Jan Pawlaczyk w latach 80. był dziekanem Wydziału Farmaceutycznego i następnie prorektorem naszej Uczelni (po dwie kadencje), a prof. Zyta Bederska-Płotkowiak w latach 90. sprawowała funkcję prodziekana do spraw studenckich, po czym została wybrana dziekanem Wydziału Farmaceutycznego poznańskiej Akademii Medycznej na kolejne dwie kadencje (1993-1999). Prof. Jan Pawlaczyk był także członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, a wcześniej – ówczesna dr n. farm. Zyta Bederska-Płotkowiak reprezentowała tzw. pomocniczych pracowników nauki naszej Uczelni w Radzie Wyższego Szkolnictwa Medycznego. Obrady tego gremium odbywały się co miesiąc w gmachu Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej w Warszawie.

Po przemówieniach rektora i dziekana nastąpiło wręczenie przez władze Uczelni i Wydziału odnowionych dyplomów magistra farmacji oraz listów gratulacyjnych od Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Medycznej w Poznaniu, które przekazała wraz z kwiatami dr n. farm. Maria Dorota Popielarz-Brzezińska, sekretarz zarządu Stowarzyszenia. Dr n. farm. Jan Płotkowiak został uhonorowany przez Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego dyplomem i kwiatami za aktywną działalność w tej organizacji, a szczególnie za długoletnie przewodniczenie Sekcji Aptek Szpitalnych. Odszpiewano także wspólnie *Gaudeamus igitur*.

W imieniu Jubilatów wystąpiła prof. Zyta Bederska-Płotkowiak, a pod koniec jej przemówienia wręczono wiązanki kwiatów przedstawicielom władz Uczelni i sponsorom.

Oficjalną część uroczystości zakończono wspólnym zdjęciem absolwentów na stopniach poznańskiego ratusza.

Popołudniowe spotkanie jubilatów odbyło się w Hotelu Rzymskim przy al. Marcinkowskiego, w którym uczestniczyli także przedstawiciele władz Uczelni i sponsorzy. Absolwenci rocznika 1955 przekazali pisemne pozdrowienia prof. dr Aleksandrze Smoczki-

wiczowej, dr n. farm. Teresie Bardeckiej i mgr farm. Zofii Kozłowskiej-Kolasińskiej. Adresatki odpowiedziały na nie bardzo serdecznie i wzruszająco. Na adres Komitetu Organizacyjnego i Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Medycznej w Poznaniu wpływają podziękowania od jubilatów za zorganizowanie tej niezwykle podniosłej uroczystości.

**Prof. dr hab.
Zyta Płotkowiak**

NASZE WSPOMNIENIA

**Panie Rektorze, Państwo Dziekani,
Członkowie Rady Wydziału Farmaceutycznego,
Szanowni Goście,
Drogie Koleżanki i Mili Koledzy – Jubilaci!**

Peracti labores iucundi sunt!

Dosłowne tłumaczenie tego tekstu brzmi:

Prace zakończone są przyjemne,

ale w literaturze można także znaleźć takie:

Miło wspominać minione trudy!

Właśnie mija 50 lat od roku, w którym w pięknej Auli Uniwersyteckiej odebraliśmy Karty Absolutoryjne z rąk Dziekana Wydziału Farmaceutycznego, doc. dr. n. farm. Henryka Ludwickiego. Czy to możliwe, że to było pół wieku temu? Czasem wydaje się nam, że to było tak niedawno! Szczególnie wtedy, gdy spotykamy się i zaczynamy wspominać tamte czasy studenckie.

Na początku pragniemy przypomnieć sobie naszych nauczycieli. Z tego miejsca serdecznie pozdrawiamy Panią Profesor Aleksandrę Smockiewiczową, niestety nieobecną z powodu nienajlepszego stanu zdrowia, a która wprowadzała nas w tajniki analizy chemicznej wraz z gronem asystentów, m.in. z Panią dr Teresą Bartecką-Górniokową i Panią mgr Zofią Kozłowską-Kolasińską, która aktualnie przebywa w Zielonej Górze, do których też ślemy nasze najlepsze myśli.

Jednak większość naszych Wykładowców zmarła w minionym okresie. W dniu dzisiejszym modliliśmy się w ich intencji podczas mszy świętej. W Poznaniu na cmentarzu przy ul. Lutyckiej jest pochowany śp. prof. Jan Dobrowolski, pierwszy Dziekan Wydziału, który jako Kierownik Zakładu Botaniki zapoznawał nas osobiście z bogatą roślinnością Wielkopolski.

Na cmentarzu Junikowskim znajduje się grób śp. prof. Józefa Dadleza, farmakologa i śp. prof. Franciszka Adamanisa, wielkiego przyjaciela młodzieży, Kierownika Zakładu Chemii Farmaceutycznej, który wskazywał nam nie tylko na właściwości lecznicze chemicznych środków farmaceutycznych, lecz także na ich działania uboczne, szkodliwe dla organizmu ludzkiego. Tam także jest pochowany śp. prof. Rafał Adamski, Kierownik Zakładu Farmacji Stosowanej, który uczył nas metod przyrządzania bardzo różnych postaci leków recepturowych.

Niedawno spoczęła na Cmentarzu Junikowskim śp. prof. Rufina Ludwiczakówna, z wykształcenia chemiczka, związana z farmacją serdecznymi, wieloletnimi więzami. Wspominamy Jej wspaniałe wykłady z chemii związków organicznych oraz egzamin, który dla niektórych z nas przeprowadzała w domu, złożona wówczas bardzo poważną chorobą.

Poza Poznaniem jest m.in. pochowana śp. prof. Maria Szymtówna i śp. prof. Witold Manikowski, a w Warszawie śp. prof. Bogusław Borkowski oraz niezapomniany Dziekan, śp. doc. dr

Henryk Ludwicki, który nas oprowadzał po swojej ukochanej Warszawie. Pamiętamy także o dwóch śp. Janach: Kosmowskim i Jareckim, którzy jako laboranci okazywali nam wiele przyjaźni i pomocy podczas zajęć praktycznych... i tylu, tylu innych już nieżyjących nauczycieli akademickich. *Niech spoczywają w pokoju!*

Minione pięćdziesięciolecie charakteryzowało się wydarzeniami ważnymi nie tylko w naszym życiu, lecz także dla całej Polski. Studiowaliśmy w okresie najgorszego, głębokiego stalinizmu. Obecność na wykładach była obowiązkowa, co sumiennie sprawdzali starostowie grup. A pamiętacie, jak spieszyliśmy się po zajęciach w *Collegium Maius* na ulicy Fredry do *Collegium Chemicum* na ul. Grunwaldzką? Był tam wprawdzie wtedy przystanek tramwajowy, ale przeważnie szliśmy pieszo! Dla tych, którzy dotarli ostatni zostawały już tylko miejsca na schodach w sali wykładowej, obecnie noszącej imię prof. Konstantego Hrynakowskiego. Notowaliśmy pilnie, gdyż z większości przedmiotów nie było wówczas podręczników.

Pragnę jeszcze dodać, że niektórzy z nas równocześnie studiowali w Wyższym Instytucie Kultury Religijnej w Poznaniu, który niestety został rozwiązany w okresie stalinizmu. Inni ukończyli studia medyczne w późniejszym okresie, już jako magistrowie farmacji. Byli to: Alicja Kaliściak-Duchnowska i Henryk Krug.

Okres studiów był bardzo trudny dla wielu z nas. Obok prawdziwej biedy, która dotykała większość, były ograniczenia dotyczące wielu swobód obywatelskich, w tym praktyk religijnych, rozwiązano niektóre organizacje, co przez niektórych z nas było szczególnie dotkliwie odczuwane. Np. uczestnictwo studentów w spotkaniach w Duszpasterstwie OO. Dominikanów, w rekolekcjach lub w pielgrzymkach do Częstochowy były niemile widziane. Ingerowano nawet w nasze prywatne życie. Koledzy-studenci z Komitetu Uczelnianego ZMP wzywali niektórych z nas na „przesłuchania”. Interesowały ich m.in. tytuły znanej nam prasy oraz tematyka czytanych przez nas książek.

Ale najwięcej było radosnych i miłych chwil. Żyliśmy pełnią życia studenckiego, na które pozwalała aktualna sytuacja. Bawiliśmy się na międzyuczelnianych balach studenckich w Auli Uniwersyteckiej, a także odbywały się taneczne spotkania w mniejszym gronie, m.in. w *Collegium Chemicum* lub w *Collegium Maius* z medykami lub leśnikami. Jeździliśmy na wycieczki i na wczasy, na żniwa oraz na wykopki ziemniaków i buraków cukrowych. Ponadto, podobnie jak nasi starsi koledzy, uczestniczyliśmy aktywnie przy budowie stadionu sportowego oraz stołówki studenckiej na ul. Orzeszkowej. W budynku tym aktualnie mieści się Biblioteka Główna naszej Uczelni.

Braliśmy także udział w wydarzeniach kulturalnych. Z inicjatywy Bliźniaczek Zosi i Basi Olędzkich na naszym roku powstał w 1952 r. Zespół Artystyczny Farmacji o charakterze wokalnotanecznym, którego kierownikiem była przez 4 lata Zosia Olędzka-Goncerzewicz. Zespół składał się z: chóru, w którym śpiewało 39 studentów, baletu, który liczył 10 tancerek oraz 3 konferansjerów, splatających składanki, kuplety, śpiew i taniec w dwugodzinnym występie. Choreografię układały bliźniaczki: Zosia i Basia (Olędz-

ka-Cacha). Stroje do tańców ludowych wypożyczały z Opery Poznańskiej, a do tańców klasycznych otrzymały gazę z Poznańskiego Przedsiębiorstwa Aptek, z którego uszyto przepiękne suknie dla baletnic. Należy jeszcze nadmienić, że występom naszego zespołu towarzyszyło 4 kolegów – muzyków z niższego rocznika, którzy grali na fortepianie, skrzypcach, flecie i perkusji. W okresie swojej działalności Zespół wykazał się dużą żywotnością i aktywnością w upowszechnianiu akcji kulturalnej wśród studentów i społeczeństwa miasta Poznania. Na eliminacjach i festiwalach Studenckich Zespołów Artystycznych Zespół z Farmacji zdobywał zawsze I miejsce. Członkowie Zespołu byli m.in. uczestnikami IV Środowiskowego Festiwalu Studenckich Zespołów Artystycznych, który odbywał się w Auli Uniwersyteckiej w Poznaniu. Byliśmy także oklaskiwani przez studentów Akademii Medycznej w Warszawie i Krakowie, a także owacyjnie przyjmowani przez pracowników Aptek. Wyjeżdżaliśmy również w tzw. teren. Np. w Czarnkowie braliśmy udział w pochodzie pierwszomajowym, a następnie występowaliśmy na estradzie.

Zespół nasz został wyróżniony licznymi dyplomami, albumami i książkami, a także wielokrotnymi pochwałami i nagrodami ówczesnego Dziekana i Rady Wydziału Farmaceutycznego – za ofiarną pracę na polu krzewienia kultury artystycznej wśród młodzieży akademickiej oraz poza Uczelnią.

Mimo wielu trudności i ciężkich chwil większość z nas ukończyła szczęśliwie studia farmaceutyczne w przewidzianym terminie. W czerwcu 1955 r. w Auli Uniwersyteckiej odbyła się wspaniała uroczystość, podczas której 101 studentów otrzymało pamiątkowe Karty Absolutoryjne, w tym 14 mężczyzn, z których niestety żyje tylko czterech, a niektórzy z nich są dzisiaj wśród nas. Nieobecny Jasiu Pawlaczyk przesłał serdeczne pozdrowienia o następującej treści:

Drogim Koleżankom i Kolegom

Z okazji wspaniałego jubileuszu 50-lecia ukończenia studiów na Wydziale Farmaceutycznym naszej Almae Matris, składam najlepsze gratulacje wraz z życzeniami długich lat życia w dobrym zdrowiu i dalszego spełniania się marzeń wraz z podziękowaniami dla Tego, który pozwolił nam spotkać się, by przeżyć niezapomniane chwile okresu studiów, wypełniania obowiązków zawodowych oraz wspomnienie Tych, którzy odeszli na zawsze...

Żałuję, że z przyczyn ode mnie niezależnych, nie mogę uczestniczyć w tym wielkim wydarzeniu i być razem z Wami.

Serdecznie pozdrawiam

Jasiu – Jan Pawlaczyk

Poznań, 6 VI 2005 r.

Po absolutorium pozostały nam jeszcze egzaminy do zaliczenia, a po uzyskaniu dyplomu magistra farmacji otrzymaliśmy tzw. „nakaz pracy”. Stosunkowo duża grupa z nas pozostała w Poznaniu, choć niektórzy Poznaniacy byli zmuszeni podjąć pracę zawodową poza miejscem zamieszkania, niektórzy dojeżdżali codziennie przez wiele lat do podpoznańskich miejscowości.

A co potem z nami się działo? Był to czas – pełen zmian w naszym osobistym życiu, czas wielkich miłości i zawodów, ambitnych planów i niespełnionych nadziei. Zakładaliśmy rodziny

i wychowywaliśmy dzieci. Były kłopoty, smutki, ale i radości, i niestety rozstania, choroby i śmierć najbliższych. A teraz już jesteśmy babkami i dziadkami, a wielu nawet prababkami i pradziadkami! Tym szczególnie gratulujemy!

Dwie koleżanki mieszkają w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej; jedna z nich, Danusia Malejka szczęśliwie dzisiaj wspomina razem z nami dawne czasy.

Blisko 1/4 z naszego rocznika już nie żyje. Zmarły co najmniej 24 osoby. Modliliśmy się za nich dzisiaj w godzinach porannych w kościele OO. Franciszkanów na Wzgórzu Przemysła.

Zaraz po ukończeniu studiów podjęliśmy pracę w różnych instytucjach. Najwięcej służyło bezpośrednio chorym w aptekach, także szpitalnych i w laboratoriach analitycznych oraz w przemyśle farmaceutycznym. Inni znaleźli zatrudnienie w Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych. Niektórzy pięli się wzwyż w karierze naukowej, pracując w instytutach i na wyższych uczelniach.

Wielu z nas uczestniczyło i nadal uczestniczy aktywnie w pracach różnych organizacji naukowych, zawodowych i kościelnych, z których wymienić należy – Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Izbę Aptekarską i Lekarską, Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej w Poznaniu, Stowarzyszenie Farmaceutów Katolickich Polski i Parafialne Oddziały Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, pełniąc niejednokrotnie odpowiedzialne funkcje. Np. mgr farm. Julianna Labon-Dytkiewicz była przez dwie kadencje prezesem Kaliskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej.

W tym miejscu nie sposób nie wspomnieć o zmianach, jakie zaszły w życiu każdego z nas jako obywatela Rzeczypospolitej Polskiej. Dzięki pielgrzymkom nieodżałowanej pamięci Sługi Bożego Jana Pawła II i *Solidarności* przestała istnieć PRL wraz z całym systemem ucisku, komunizmu, SB, stanem wojennym. Skończył się okres wpływu różnych struktur politycznych, jawnych i niejawnych na los każdego z nas. Nastąpił czas wolności i wprowadzania zasad prawdziwej demokracji we wszystkich dziedzinach życia. Trzeba nam było przestawić siebie i otoczenie do pracy w nowych warunkach. Przywrócona została także właściwa ranga naszemu zawodowi. *Dziękujemy nieustannie Bogu za dar Papieża – Wielkiego Polaka!*

Na zakończenie, w imieniu Jubilatów, pragnę złożyć wyrazy wdzięczności Władzom Uczelni i Wydziału za organizację tej podniosłej uroczystości.

Ponadto pragnę również zwrócić się do ludzi dobrej woli, którzy przyczynili się do godnej oprawy naszego spotkania i zechcieli przyjąć zaproszenie na nasz Jubileusz.

Z wielką przyjemnością składam podziękowanie na ręce Pani mgr farm. Elżbiety Taterczyńskiej dla Rady i Zarządu Hurtowni Aptekarzy „Galenica-Panax” z siedzibą w Swarzędzu.

Równie przyjaznym gestem obdarzyła nas Wielkopolska Okręgowa Izba Aptekarska. Serdecznie dziękujemy jej Prezesowi, panu dr. n. farm. Romanowi Plackowskiemu.

W tym gronie nie mogło zabraknąć Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, które reprezentuje pani prof. dr hab. n. farm. Barbara Zielińska-Psuj, przewodnicząca Zarządu Poznańskiego Oddziału Towarzystwa.

Wyrazy wdzięczności kieruję również do Panów doktorów: dr. n. farm. Andrzeja Ostrowicza i dr. n. farm. Waldemara Szwarczyńskiego

z „Biofarmu”. Wszystkim Sponsorom bardzo serdecznie dziękujemy!

Drodzy Jubilaci! Pragnę Was poinformować, że w 1987 r. zostało powołane Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej w Poznaniu, które skupia absolwentów wszystkich wydziałów naszej macierzystej Uczelni. W dniu dzisiejszym – członek Zarządu Stowarzyszenia – pani dr n. farm. Maria Dorota Popielarz-Brzezińska

wręczyła nam wszystkim piękne dyplomy, za które serdecznie dziękujemy. Ze swej strony pragnę gorąco zachęcić Was do przyłączenia się do grona członków tego Stowarzyszenia.

Kończąc swoje wystąpienie – w imieniu Komitetu Organizacyjnego – dziękuję wszystkim, którzy odnieśli się życzliwie do naszych poczynań i zaszczylili swoją obecnością naszą uroczystość.

Z WIZYTĄ W CHARKOWIE

26-30 września 2005 r., Charków

Wiosną bieżącego roku, Rektor Narodowego Uniwersytetu Farmaceutycznego w Charkowie, prof. V.P. Czernych skierował na ręce Dziekana naszego Wydziału zaproszenie do udziału w 6. Krajowym Zjeździe Farmaceutów Ukrainy, podczas którego odbyć się również miały uroczyste obchody 200-lecia rozpoczęcia nauczania farmacji w tym kraju. Zaproszenie zostało przyjęte i w jego efekcie, w dniach 26 – 30 września br., w Charkowie przebywała delegacja naszego Wydziału w składzie prof. dr hab. Barbara Zielińska-Psuja oraz prof. AM dr hab. Lucjusz Zaprutko. W pierwszym dniu pobytu przedstawiciele byli przyjmowani przez władze rektorskie tego jedyne w skali światowej Uniwersytetu Farmaceutycznego, gdzie zostali pokrótce zapoznani z jego historią oraz osiągnięciami dnia dzisiejszego. Rektor zaprezentował cały szereg wydawnictw przygotowanych na tę uroczystość, wśród nich m.in. pięknie wydaną Encyklopedię Farmaceutyczną oraz bogato ilustrowaną historię Uniwersytetu. 28 września miało miejsce szczególnie uroczyste otwarcie obrad Zjazdu, w którym oprócz naszej delegacji, uczestniczyli także przedstawiciele 27 innych krajów. Po obejrzeniu wystawy okolicznościowej oraz wysłuchaniu szeregu przemówień, przedstawiających osiągnięcia ukraińskiej farmacji, stojące przed nią problemy oraz proponowane sposoby ich rozwiązania, w godzinach

Prof. B. Zielińska-Psuja oraz prof. Lucjusz Zaprutko z wizytą u Rektora Narodowego Uniwersytetu Farmaceutycznego w Charkowie, prof. Valentyna Czernycha

Od lewej: prof. Lucjusz Zaprutko, Kierownik Katedry i Zakładu Chemii Organicznej, prof. Barbara Zielińska-Psuja, Prodziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Roman Lesyk, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego Narodowego Uniwersytetu Medycznego we Lwowie

popołudniowych, uczestnicy Zjazdu wysłuchali koncertu przygotowanego na tę okazję przez kilku zasłużonych artystów ukraińskich – w tym jednego farmaceutę. Dzień ten w sposób szczególny sprzyjał nawiązywaniu nowych oraz odnawianiu starych kontaktów zawodowych. Zakończony został późnym wieczorem pokazem sztucznych ogni. Kolejne dwa dni poświęcone były obradom w sekcjach. Delegacja polska uczestniczyła w obradach plenarnych, w obradach sekcji dydaktyki farmacji oraz farmacji klinicznej, a także w spotkaniu dziekanów wydziałów farmaceutycznych Ukrainy.

Wymiernym efektem wizyty jest przywieziona propozycja podpisania umowy dwustronnej pomiędzy naszą Akademią a Uniwersytetem Charkowskim, w której zostałyby ustalone formy i zasady systematycznej, wzajemnej współpracy w obszarze badań naukowych oraz działań dydaktycznych obejmujące m.in. wymianę zawodową grup studentów oraz wykładowców i pracowników naukowych. Możliwość podpisania umowy o współpracy z jedynym na świecie Uniwersytetem Farmaceutycznym, posiadającym w swojej strukturze 14 Wydziałów i kształcącym aktualnie łącznie 17 tysięcy studentów, może stanowić doskonałą okazję do nawiązania korzystnych stosunków z silnym partnerem z „drugiego” krańca Europy.

Prof. AM dr hab. Lucjusz Zaprutko

SERVIER DLA SERCA

W sierpniu br. odbyła się – kolejna, trzecia edycja – ogólnopolskiej akcji profilaktyki kardiologicznej „Servier dla Serca”

15 dużych i 13 mniejszych

Od sierpnia do początku października mieszkańcy 15 dużych miast Polski i 13 mniejszych ośrodków mogli skorzystać z bezpłatnych badań układu krążenia: pomiaru ciśnienia tętniczego, poziomu glukozy i cholesterolu, badania EKG, a także z bezpłatnych porad i konsultacji kardiologicznych. W tym roku akcja „Servier dla Serca” została objęta patronatem Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego. Koordynatorem ogólnopolskim akcji został prof. dr hab. Andrzej Januszewicz, Kierownik Kliniki Nadciśnienia Tętniczego Instytutu Kardiologii w Warszawie, Prezes Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego.

Po raz kolejny celem akcji było przebadanie osób zgłaszających się do Kardiologicznej Poradni Servier, pod kątem ryzyka wystąpienia chorób układu krążenia, głównej przyczyny zgonów na całym świecie. W każdym z 28 miast (Warszawa, Olsztyn, Giżycko, Białystok, Siedlce, Lublin, Puławy, Gdańsk, Wejherowo, Szczecin, Koszalin, Poznań, Września, Wrocław, Oleśnica, Łódź, Pabianice, Opole, Brzeg Opolski, Katowice, Kraków, Bydgoszcz, Toruń, Inowrocław, Radom, Kielce, Rzeszów, Mielec) nad przebiegiem działań czuwaliby koordynatorzy regionalni – uznane autorytety medyczne. W Poznaniu koordynatorami lokalnymi byli prof. dr hab. Jerzy Głuszek, Kierownik Kliniki Nadciśnienia Tętniczego, Chorób Naczyń i Chorób Wewnętrznych AM w Poznaniu, Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego (PTNT) oraz prof. dr hab. Andrzej Tykarski, Zastępca Kierownika Kliniki Nadciśnienia Tętniczego AM w Poznaniu, Sekretarz Zarządu PTNT.

Akcent na edukację

W tym roku firma Servier postanowiła zwrócić szczególną uwagę na rolę edukacji zdrowotnej w profilaktyce i procesie leczenia. W tym celu, w ramach akcji diagnostycznej przeprowadzone zostały szerzej zakrojone działania edukacyjne.

W każdej z odwiedzanych przez Kardiologiczną Poradnię Servier miejscowości, podczas badań czynny był *Namiot Edukacyjny Servier*, w którym zgłaszające się osoby znalazły odpowiedzi na wiele nurtujących je pytań. Osoby odwiedzające Kardiologiczną Poradnię Servier mogły również uczestniczyć w pokazie filmu edukacyjnego, poświęconego zdrowemu stylowi życia oraz profilaktyce nadciśnienia tętniczego i choroby wieńcowej. Każdy zgłaszający się do *Namiotu Edukacyjnego Servier* mógł także uzyskać poradę dotyczącą właściwego sposobu żywienia, uprawiania ćwiczeń i sportu. Dla wszystkich osób z nieprawidłowymi wynikami badań przygotowano materiały edukacyjne dotyczące nadciśnienia tętniczego, choroby wieńcowej oraz cukrzycy.

Już po raz trzeci

Akcja „Servier dla Serca” od lat cieszy się ogromną popularnością. Organizowana jest już po raz trzeci. Doświadczenia lat ubiegłych wskazują na ogromne zainteresowanie Polaków badaniami profilaktycznymi układu krążenia. W 2004 roku Kardiologiczna Poradnia Servier w ciągu 6 tygodni odwiedziła 14 polskich miast.

Kardiologiczna Poradnia Servier jest mobilną przychodnią, w której pacjentom opiekę zapewnia wyspecjalizowany zespół medyczny: lekarze kardiolodzy i pielęgniarki. Każda osoba, której wyniki badań będą nieprawidłowe, będzie mogła skorzystać z bezpłatnej konsultacji kardiologicznej i uzyskać odpowiednie zalecenia dotyczące modyfikacji stylu życia i terapii

Podczas akcji poddano badaniom łącznie 5804 pacjentów. Aż u 2305 osób (40 proc.) stwierdzono podwyższone wartości ciśnienia tętniczego (>140/90 mmHg), a u 67 proc. chorych – nadwagę lub otyłość. U 2741 osób (47 proc.) wykazano za wysokie stężenia cholesterolu całkowitego – przekroczoną wartość 200 mg/dl, natomiast u 17 proc. chorych stwierdzono przekraczające normę stężenie glukozy we krwi. Jak się okazało wśród pacjentów Kardiologicznej Poradni Servier przeważały kobiety (61 proc.). 92 proc. przebadanych to osoby z co najmniej jednym czynnikiem ryzyka zachorowania na chorobę wieńcową. Średnia wieku pacjentów Kardiologicznej Poradni Servier wyniosła 45 lat. Te wyniki nie napawają optymizmem, ale trzeba pamiętać, że do Kardiologicznej Poradni Servier zgłaszają się najczęściej osoby zaniepokojone swoim stanem zdrowia.

Wiemy za mało

Działania edukacyjne skierowane do pacjentów za pośrednictwem firmy Servier mają na celu podniesienie świadomości społeczeństwa polskiego na temat zagrożeń związanych z chorobą wieńcową, a poprzez to ograniczenie zapadalności na tę chorobę i zredukowanie jej społecznych następstw.

Grupę Badawczą Servier, blisko 50 lat temu, założył doktor farmacji i medycyny – Jacques Servier. Obecnie działa ona w 140 krajach. W Polsce, jako Servier Polska, jest obecna od 1992 roku, prowadząc długofalowe inwestycje w zakresie badań nad nowymi lekami, produkcji i dystrybucji leków, informacji naukowej oraz profilaktyki i edukacji zdrowotnej pacjentów. Firma Servier Polska trzykrotnie została uhonorowana tytułem „Przyjaciela Polskiej Kardiologii”, a w tym roku, po raz czwarty, mianem „Partnera Polskiej Kardiologii”.

SPACER Z CIENIAMI, CZYLI HISTORIA BEZ ZAKOŃCZENIA

Wanda Kocięcka ma już swoich stałych Czytelników. Pierwsza jej książka *Oddajcie mi Świętego Mikołaja. Wspomnienia z dzieciństwa na Kresach Wschodnich (...)*, szybko znikła z półek księgarskich i spotkała się z uznaniem krytyki literackiej. Docenili ją także Czytelnicy.

Dziś oddaje do rąk Czytelników kolejną książkę *Spacer z cieniami, czyli historia bez zakończenia*, świetnie napisaną, bardzo osobistą i rzeczywiście „bez końca”, bo ten „koniec” dokona się wraz z końcem ziemskiej wędrówki Autorki i jej podobnym rodakom, którzy z Kresów Wschodnich wyszli, podążając za Polską, za jej pojałtańskimi granicami. Oni wszyscy zakorzenieni w tej życiodajnej i wartościotwórczej ziemi, gdzie mieszkali od pokoleń, gdzie niebo było dla nich bardziej błękitne niż gdziekolwiek indziej, a sukienka Ostrobramskiej bardziej złocista, doświadczyli, wyrokiem historii, bolesnego dramatu.

Pierwszą książkę Wanda Kocięcka zadedykowała „Wszystkim, którym odebrano dzieciństwo”, najnowszą „Wszystkim, którym odebrano Ojczyznę”. A zatem, obydwie są adresowane do tych wszystkich, którym odebrano wszystko.

W ostatniej książce Wanda Kocięcka odbywa istotnie spacer z cieniami bliskich nieobecnych. Wędruje realnymi drogami powojennej rzeczywistości, ale za jej plecami krok w krok podąża ziemia serdecznie znajoma, minione krajobrazy, zdarzenia i ludzie. Narratorka jest tu i tam jednocześnie. Czytając tę książkę uświadamiamy sobie, iż

jak pouczał święty Augustyn, przeszłość, teraźniejszość i przyszłość nie istnieją osobno, ale pozostają splecione w jeden węzeł.

Prof. dr hab. Teresa Zaniewska

Moja książka jest zapisem fragmentów historii przesiadłej z Wileńszczyzny, której jestem świadkiem i w której dorastałam. Jest zapisem, którego nie pokonał czas i niepamięć. Zatrzymać nastrój i atmosferę tamtych dni, trud i zmagania o swoje miejsce w nowej powojennej rzeczywistości w kraju i na świecie, wierę w siłę wartości – to najważniejsze, co pragnęłam choć w części przekazać w swoich opowiadaniach.

Od autora

Wanda Kocięcka, *Spacer z cieniami, czyli historia bez zakończenia*, Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań 2005

HIGIENA PRACY DLA FIZJOTERAPEUTÓW

Fizjoterapia jest dziedziną medycyny, która stosuje w celach leczniczych, profilaktycznych i rehabilitacyjnych różne formy energii. Istotą zabiegów fizjoterapeutycznych jest wyraźnie korzystne działanie stosownie dobrego rodzaju formy energii na poszczególnych pacjentów z określonymi wskazaniami i przeciwwskazaniami zdrowotnymi. Niestety, podczas tego typu zabiegów osoby z obsługi (fizjoterapeuci-fizykoterapeuci) podlegają długookresowej ekspozycji na te formy energii, które są wykorzystywane w zabiegach oraz na warunki mikro-klimatyczno-środowiskowe z nimi związane.

Niestety w Polsce nie doczekaliśmy się pełnych analiz ryzyka zdrowotnego związanego z zawodem fizjoterapeuty w naszych warunkach. Dostateczna wiedza fizykoterapeutów w tym zakresie powinna ograniczać niekorzystne konsekwencje zdrowotne wyboru tego zawodu i zapewniać satysfakcję z jego wykonywania. Współczesna higiena pracy jako nauka i działalność praktyczna poświęcona rozpoznaniu, ocenie i kontroli zagrożeń zdrowotnych w środowisku pracy daje duże możliwości ograniczania ich wpływu. Autorzy mają skromną nadzieję, że niniejsza pozycja poszerzy wiedzę Czytelników w tym zakresie. Ponadto, poza problemami

związanymi z narażeniem zawodowym fizjoterapeutów, w publikacji przedstawiono najistotniejsze choroby zawodowe, w których leczeniu znajdują zastosowanie metody fizjoterapii, jak również podstawowe zagadnienia dotyczące rehabilitacji zawodowej.

Higiena pracy dla fizjoterapeutów. Wybrane zagadnienia, pod red. Bartosza Bilskiego, Wydawnictwo Naukowe Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań, 2005

NOWINY LEKARSKIE (MEDICAL NEWS) NR 4/2005 (R. 74)

SPIS TREŚCI

R. Olędzka, J. Przysławski, M. Grzymisławski: *Sylwetki polskich uczonych – Prof. zw. dr hab. Henryk Gertig – wybitny bromatolog, naukowiec, organizator (Biographies of Polish Scientists – Professor Henryk Gertig – nutritionist, lecturer, organiser)*

Prace oryginalne

J. Anioła, A. Ladorudzka, J. Gawęcki, D. Górecka: *Wpływ wysokiego stopnia rozdrobnienia na wybrane właściwości fizykochemiczne preparatów wysokobłonnikowych (Effect of fine micronization on selected physicochemical properties of high-fiber preparations)*

J. Błoniarczyk, S. Zaręba, A. Zaręba: *Ocena zawartości manganu i żelaza w herbatkach ziołowych, ziołowo-owocowych i owocowych (Evaluation of manganese and iron content in herbal, herbal-fruit and fruit teas)*

I. Bolesławska, M. Maruszewska, J. Przysławski: *Ocena poziomu spożycia wybranych mikropierwiastków występujących w codziennych racjach pokarmowych kobiet i mężczyzn z regionu Wielkopolski (Intake of selected nutrients present in daily food rations (DFR,s) taken by males and females from Wielkopolska Region)*

W. Chalcarz, E. Spochacz-Przygocka: *Ocena spożycia składników mineralnych przez pensjonariuszy z wielkopolskich domów pomocy społecznej (Assessment of daily intake of minerals in the residents of care homes for older people in the Wielkopolska Region)*

W. Chalcarz, S. Merkiel, G. Szajek: *Wiedza o bogatych źródłach wapnia w wybranych produktach spożywczych u koszykarek o różnym stopniu zaawansowania sportowego (Knowledge of rich dietary sources of calcium in female basketball players at various levels of performance)*

W. Chalcarz, S. Merkiel, G. Szajek: *Wiedza o bogatych źródłach żelaza w wybranych produktach spożywczych u koszykarek o różnym stopniu zaawansowania sportowego (Knowledge of rich dietary sources of iron in female basketball players at various levels of performance)*

J. Czarnocińska, J. Przysławski, E. Babicz-Zielińska, M. Schlegel-Zawadzka, L. Wądołowska: *Analiza preferencji osób dorosłych w zakresie produktów pochodzenia roślinnego w aspekcie profilaktyki chorób dietozależnych. Badania POFPRES (Analysis of vegetable product preferences of adults in the aspect of prevention against diet-related diseases. POFPRES study)*

J. Czarnocińska, L. Wądołowska, J. Przysławski, M. Schlegel-Zawadzka, E. Babicz-Zielińska: *Ocena postaw żywieniowych Polaków w zakresie spożycia mleka i produktów mlecznych (An assessment of Poles dietary attitude to milk and dairy product consumption)*

- G. Galiński, J. Gawęcki, M. Jeżewska: *Wpływ glutaminianu sodu na występowanie zjawiska sytości sensorycznie specyficznej u kobiet i mężczyzn po 60. roku życia (Effect of monosodium glutamate on sensory-specific satiety in women and men after 60 years of age)*
- J. Gawęcki, G. Galiński, M. Konieczka, M. Kufel: *Ilościowa i jakościowa ocena spożycia tłuszczów i węglowodanów przez dzieci przedszkolne z różnych środowisk i regionów (Quantitative and qualitative estimation of fat and carbohydrate intake by pre-school children from different communities and regions)*
- M. Górnicka, A. Gronowska-Senger: *Ocena jakości wyżywienia w polskich gospodarstwach domowych w latach 1980–2000 (Evaluation of nutritional quality in the Polish households in 1980–2000)*
- M. Grembecka, I. Zdrojewska, E. Hendożko, A. Kusiuk, P. Szefer: *Czekolada – źródło magnezu (Chocolate – a source of magnesium)*
- E. Ignatowicz, I. Abramowska, J. Jodynis-Liebert: *Wpływ soku z buraka ćwikłowego na stan antyoksydacyjny szczurów poddanych działaniu chemicznych kancerogenów (Beetroot juice effects on total antioxidant status in rats exposed to chemical carcinogens)*
- M. Jeżewska-Zychowicz, M. Piłska: *Zastosowanie teorii społecznego uczenia się do badania zachowań żywieniowych młodzieży i ich uwarunkowań (Application of social learning theory in examining adolescent nutritional behaviors and their determinants)*
- J. Juříková, L. Duranová: *Zmiany w przyzwyczajeniach żywieniowych uczniów szkół średnich w regionie Ivančickim (rc) po przejściu ze szkoły podstawowej do szkoły średniej (Modifications of the nourishment habits of students in the Ivancice Region (Czech Republic) upon promotion from basic school to high school)*
- Z. Karaś: *Nikiel w środowisku a objawy chorobowe (Nickel in the environment and medical signs/symptoms)*
- A. Kłos, J. Bertrandt, E. Rozmysł: *Stan odżywienia młodych mężczyzn rozpoczynających zasadniczą służbę wojskową w Jednostkach Kawalerii Powietrznej w 2005 roku (Nutrition status of young men beginning military service in the Air Cavalry Unit in 2005)*
- E. Kolarzyk, A. Skop, A. Ostachowska-Gąsior, J. Kwiatkowski: *Warunki społeczno-ekonomiczne a jakość żywienia młodzieży wiejskiej (Social and economical conditions versus the quality of nutrition of the youth from rural region)*
- A. Kot: *Produkty zbożowe źródłem niklu (Cereal products as a source of nickel)*
- V. Krajka-Kuźniak, H. Szafer, W. Baer-Dubowska: *Modulacja ekspresji cytochromu P450 CYP1B1 przez fenolokwasy – składniki jadalnych owoców i warzyw (Modulation of cytochrome P450 CYP1B1 expression by phenolic acids – constituents of edible fruits and vegetables)*
- J.T. Marcinkowski, E. Palicka, M. Stachowska: *Wybrane elementy odżywiania się w opinii podopiecznych lekarza rodzinnego (Selected factors of nourishment in opinions of general practitioner's patients)*
- R. Markiewicz, M.H. Borawska, A.M. Sowa: *Porównanie wyników analitycznych i obliczeń teoretycznych pobrania cynku z diety małych dzieci (A comparison of analytical results and theoretical evaluation of zinc dietary intake from diets of children)*
- A. Marzec, Z. Marzec, S. Zaręba: *Ocena zawartości żelaza i manganu w wybranych produktach przeznaczonych do żywienia niemowląt i małych dzieci (Estimation of iron and manganese content in some food products assigned for infants and small children)*
- Z. Marzec: *Ołów w żywieniu człowieka (Dietary lead exposure)*
- E. Niedźwiedzka, A.M. Słowińska, L. Wądołowska: *Porównanie zwyczajowego spożycia żywności przez dziewczęta w wieku od 16 do 18 lat (Comparison of habitual food consumption by girls aged from 16 to 18 years)*
- D. Piasecka-Kwiatkowska, A. Makowska, E. Chudziak, J.R. Warchałewski: *Przydatność metod immunochemicznych do różnicowania gatunkowego pszenicy (Usefulness of immunochemical methods for differentiating wheat species)*
- A. Prescha, J. Biernat, K. Lorenc-Kukuła, H. Grajeta, J. Szopa: *Skład kwasów tłuszczowych oraz podatność na utlenianie tłuszczu z nasion lnu modyfikowanego genetycznie o zwiększonej zawartości związków fenolowych (Composition of fatty acids and susceptibility to oxidation of fat from genetically modified flaxseed with increased content of phenolic compounds)*
- K. Przybyłowicz, A. Jaworowska, G. Bazylak, R. Cichon: *Analiza współzależności pomiędzy wykształceniem rodziców a stanem odżywienia 17-letniej młodzieży (The analysis of correlation among the parental education and nutritional status of the 17 years old adolescents)*
- E. Rozmysł, J. Bertrandt, A. Kłos, Z. Kobos, R. Bieniek: *Ocena sposobu żywienia pilotów śmigłowców wojskowych w aspekcie częstotliwości spożywania poszczególnych grup produktów żywnościowych (Assessment of military helicopter pilots nutrition taking into consideration frequency of particular food products consumption)*
- A. Rybowska, R. Zabrocki, E. Babicz-Zielińska: *Ocena jakości usług cateringowych przez pacjentów szpitali (Catering quality assessment by hospital patients)*
- A. Skop, E. Kolarzyk: *Ocena sposobu żywienia i stanu zdrowia starszych mieszkańców domów pomocy społecznej (Estimation of nutritional status and health condition of elderly people living in social welfare homes)*
- M. Szady-Grad, J. Klawe, B. Drzewiecka: *EDI Questionnaire as an Instrument for Early Detection of Eating Disorder (Wczesne wykrywanie zaburzeń jedzenia na podstawie Kwestionariusza EDI)*
- D. Śmigiel-Papińska, R.W. Wójciak, Z. Krejpcio: *Oszacowanie pobrania związków chloroorganicznych (PCDD, PCB) w całodziennych racjach pokarmowych osób dorosłych (Estimation of polychlorinated dibenzo-P-dioxin and polychlorinated dioxin-like biphenyl intake with daily food rations)*
- A. Tokarz, B. Bobrowska, M. Kosk, M. Dziurzyńska: *Wpływ oliwy i oleju słonecznikowego na zawartość 8-OHdG w moczu we wczesnej fazie tworzenia się nowotworu sutka indukowanego 7,8-dimetylobenz[a]-antracenenem u szczurów (Effect of olive and sunflower oils upon the level of 8-OHdG in urine at the early stage of DMBA-induced breast adenocarcinoma in rats)*
- B. Wajszczyk, J. Charzewska, Z. Chwojnowska, M. Rogalska-Niedźwiedz, E. Chabros: *Kalibracja wywiadu 24 godzinowego za pomocą siedmiodniowego zapisu (Calibration of 24 hour recall assisted by seven days records)*
- I. Zdrojewska, M. Grembecka, A. Kusiuk, E. Hendożko, P. Szefer: *Makarony z semoliny jako składnik prawidłowej diety (Durum wheat semolina pasta as a component of a proper healthy diet)*
- Prace poglądowe**
- W. Baer-Dubowska: *Chemoprewencyjne i kancerogenne składniki żywności (Chemopreventive and carcinogenic food components)*
- H. Bartoń, M. Fołta, Z. Zachwieja: *Zastosowanie metod FRAP, ABTS i DPPH w badaniu aktywności antyoksydacyjnej produktów spożywczych (Application of FRAP, ABTS and DPPH methods to estimation antioxidant activity of food products)*
- A. Brzozowska, W. Roszkowski, B. Pietruszka, J. Kałuża: *Metodyka badań sposobu żywienia i stanu odżywienia w wielośrodkowych projektach dotyczących osób starszych (Nutritional habits and nutritional status assessment in multicentre projects related to elderly people)*
- J. Charzewska: *Identyfikacja grup ryzyka niewłaściwego stanu odżywienia (Identifying specific groups at risk of improper nutrition status)*
- M. Dudek, I. Matławska: *Znaczenie Aesculus hippocastanum L. w lecznictwie (Medical importance Aesculus hippocastanum L.)*
- A. Gronowska-Senger: *Referencyjne normy żywienia jako instrumentarium oceny jakości żywienia (Dietary reference intake as an instrument in nutrition quality assessment)*
- M. Grzymisławski: *Kliniczne aspekty intensywnej terapii żywieniowej (Clinical aspects of intensive nutritional therapy)*
- H. Kunachowicz, A. Troszczyńska: *Żywność wzbogacana i suplementy witaminowo-mineralne a ich rola w prawidłowej diecie człowieka (Fortified foods, vitamin and mineral supplements and their role in regular diet)*
- I. Matławska: *Wspomaganie leczenia cukrzycy insulinoniezależnej lekami roślinnymi (Herbal preparation supported therapy of non-insulin-dependent-diabetes mellitus)*
- B. Thiem: *Naturalne i biotechnologicznie modyfikowane źródła estrogenów roślinnych (Natural and biotechnologically modified sources of phytoestrogens)*
- Nowiny Lekarskie, 2005, 4 (R. 74), Wydawnictwo Naukowe Akademii Medycznej im Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, <http://www.nowinylekarские.pl/>**

UCZELNIA Z PAMIĘCIĄ

Muzeum poznańskiej Akademii Medycznej w *Collegium Stomatologicum*

Instrumentarium prof. Heliodora Święcickiego. Pamiątki po patronie Uczelni, dr. Karolu Marcinkowskim – w tym jego piła do amputacji i mikroskop, którego używał. Strzykawka z kości słoniowej. Narzędzia skonstruowane przez laryngologa, prof. Stanisława Antoniego Jurasza oraz chirurga, prof. Antoniego Tomasa Jurasza. Medal z pomnika Bismarcka. To tylko nieliczne przykłady niezwykłych eksponatów, jakie można oglądać w Muzeum Akademii Medycznej.

W zwyczaju wiekowych uniwersytetów europejskich jest organizowanie muzeów, dokumentujących najważniejsze wydarzenia z życia uczelni i przechowujących pamięć o niezwykłych osobowościach. W przypadku wyższych szkół medycznych, muzea tworzone przede wszystkim dla wydziałów czy fakultetów lekarskich. Takie Muzeum od lat posiada również poznańska Akademia Medyczna. Teraz Muzeum znalazło nową, godną siedzibę – w gmachu *Collegium Stomatologicum*.

Z Krakowa do Poznania

Najstarsze muzeum tego typu w Polsce powstało w Krakowie, gdzie jego twórcą był prof. Walery Jaworski (1849-1924). Jest to postać powszechnie znana, gdyż jako pierwszy na świecie zwrócił uwagę na występowanie drobnoustrojów w przebiegu choroby wrzodowej żołądka. W 1900 r. zainicjował on założenie Muzeum Wydziału Lekarskiego UJ, gdzie wkrótce zgromadził liczne eksponaty. Zbiory nie miały jednak stałej ekspozycji, a cudem ocalałe z pożogi wojennej nie były udostępniane publiczności. Dopiero w 1992 r. otwarta została w Domu Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego stała ekspozycja pod nazwą Muzeum Wydziału Lekarskiego UJ.

Wśród eksponatów gromadzonych przez prof. Jaworskiego znalazły się również zbiory zapoczątkowane przez poznańskiego lekarza, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, Ludwika Bierkowskiego. Prof. Bierkowski, znany m.in. z przeprowadzenia pierwszej na ziemiach polskich operacji w znieczuleniu eterowym (6 lutego 1847 r.), założył również pierwsze w Polsce muzeum anatomopatologiczne, do którego, w trakcie swoich licznych podróży, pozyskał ok. 700 eksponatów.

Jedną z osób zainteresowanych organizacją takiego muzeum był prof. Adam Wrzosek, pierwszy Dziekan i organizator Wydziału Lekarskiego Wszechnicy Piastowskiej (taką nazwę przez dwa lata od swojego utworzenia nosił późniejszy Uniwersytet Poznański). – *Szczyściem dla środowiska poznańskiego był fakt, że na początku 1920 r. prof. Adam Wrzosek został zaproszony przez ówczesnego Rektora, prof. Heliodora Święcickiego do naszego miasta – mówi prof. Roman Meissner, Kierownik Zakładu Historii Nauk Medycznych poznańskiej Akademii Medycznej. – Prof. A. Wrzosek posiadał duże doświadczenie również z zakresu historii medycyny, wyniesione z czasów swojej pracy w Krakowie. Ponadto, jako dyrektor Sekcji Nauki i Szkół Akademickich Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, był niezwykle zasłużony dla organizacji wyższego szkolnictwa akademickiego w Polsce –* tłu-

maczy prof. R. Meissner. Po przyjeździe do Poznania prof. A. Wrzosek mianowany został profesorem zwyczajnym Katedry Filozofii i Historii Medycyny i powołany przez Senat na pierwszego Dziekana Wydziału Lekarskiego.

Warunek – muzeum

Sam prof. Adam Wrzosek również gromadził pewne eksponaty, szczególnie z zakresu numizmatyki; pasjonowało go medalierstwo medyczne. Znaczna część jego zbiorów uległa jednak rozproszeniu, a nieliczne pozostałości zgromadzone są w archiwum PAN w Poznaniu.

Przychodząc do Poznania prof. Wrzosek postawił warunek otrzymania specjalnego zakładu, który zająłby się historią medycyny. Taki budynek powstał przy dzisiejszej ul. H. Święcickiego. Zgromadzono tam przypadkowe eksponaty związane z zasłużonymi ludźmi na polu medycyny. Większość pamiątek stanowiły przedmioty po przyjacielu prof. Wrzoska, Rektorze Heliodorze Święcickim. W formie szczątkowej eksponaty te przetrwały do dzisiaj i można je oglądać w dziale ginekologiczno-położniczym naszego Muzeum.

Zbiory, które obecnie znajdują się w Muzeum Akademii Medycznej w *Collegium Stomatologicum* pozyskano w okresie, kiedy zakład Historii Medycyny mieścił się przy ul. Sierociej. Wygospodarowano tam salę ekspozycyjną, brakowało jednak magazynów, nie było wreszcie pracowników, którzy mogliby się w pełni poświęcić rozwojowi tej placówki. – *Dlatego powołanie Muzeum, jako jednostki samodzielnej, podległej bezpośrednio JM Rektorowi, z własną kadrą jest dla nas wielką radością – potwierdza prof. R. Meissner. – Zlokalizowanie jej w gmachu Collegium Stomatologicum jest doskonałym przykładem połączenia szacunku dla przeszłości i śmiałej wizji rozwoju Uczelni.*

2000 i będzie więcej

Powierzchnia wystawiennicza dwupoziomowego Muzeum to ok. 150 m². Jak dotychczas Muzeum udało się pozyskać około 2 tysięcy eksponatów, o różnej wartości muzealnej. Gromadzone są tutaj eksponaty związane przede wszystkim z działalnością poznańskiej Akademii Medycznej, ale tłem jest rozwój polskiej i światowej medycyny. – *Przypomnieć trzeba, że placówka ta powstała i rozwija się tak prężnie dzięki pomocy wielu osób, nieustannie ją wspierających – podkreślał prof. R. Meissner. – Należy tutaj wymienić Rektora, prof. Antoniego Pruszewicza, poznańskiego laryngologa dr.*

Trzeba pamiętać, że muzeum to instytucja, która dodaje Uczelni splendoru

Andrzeja Gablera, mgr. Jacka Ceptowskiego czy nieżyjącego już doc. Wiktora Tomaszewskiego z Edynburga. Nie sposób wymienić wszystkich zasłużonych niech więc w tym miejscu wolno mi będzie podziękować im wspólnie za ich trud, pracę i zaangażowanie. Perspektywy jawiące się przed Muzeum są bardzo obiecujące – zapewniał prof. R. Meissner – jestem przekonany, że dzięki podejściu władz Uczelni – Rektora i Senatu – placówka ta będzie się szybko rozwijała. Gwarantuje to również osoba kierująca tą placówką, pani mgr Anna Poniedziałek.

Wśród najcenniejszych eksponatów wystawionych w Muzeum znalazły się pamiątki po patronie Uczelni, dr. Karolu Marcinkowskim: jego piła do amputacji i fragment mikroskopu. Z niemal całkowitą pewnością można przyjąć, że apteczka i zestaw narzędzi do usuwania ciał obcych również przynależały do tego wybitnego lekarza. W Muzeum oglądać można także instrumentarium prof. Heliodora Świąćickiego oraz narzędzia wykonane i używane przez laryngologa, prof. Stanisława Antoniego Jurasza oraz chirurga, prof. Antoniego Tomasza Jurasza. Nieprzypadkowo zwiedzający placówkę znajdują portret Marii Curie-Skłodowskiej – pierwszej doktor honoris causa Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego (15 grudnia 1922 r.), która pomagała przy tworzeniu wydziału farmaceutycznego w Poznaniu – *Maria Curie-Skłodowska to postać*

silnie związana ze środowiskiem poznańskim, o czym niestety często się zapomina – podkreślał prof. R. Meissner.

Niezwykle oryginalnym eksponatem jest wreszcie medal, wykonany przez wybitnego medaliera polskiego, Jana Wysockiego. Jest to portret Karola Marcinkowskiego, który później znalazł się na medalu nagrodowym, przyznawanym przez Wydział Lekarski studentom tego wydziału za prace naukowe. Oryginalny medal, jednostronny, jest dwukrotnie większy od medalu nagrodowego. Został odlany w ilości zaledwie 7 sztuk, a metal na ten odlew Jan Wysocki pozyskał z rozbitego pomnika Otto von Bismarcka, który niegdyś stał na dzisiejszym placu Adama Mickiewicza. Zwiedzający będą mogli również zobaczyć strzykawkę z kości słoniowej, budzące grozę narzędzie do ekstrakcji zębów czy wreszcie stetoskopy z ebonitu.

Muzeum Akademii Medycznej w Poznaniu
Collegium Stomatologicum
ul. Bukowska 70
tel.: (0-61) 854-71-21

Otwarte od poniedziałku do piątku (wstęp wolny),
w godz. 10:00-15:00.

Zdjęcia na stronie 28:

1. Mikroskop E. Leitz Wetzlar z lat 30-tych XX w.
2. Strzykawkę z kości słoniowej (XIX w.)
3. Fragment mikroskopu teleskopowego używanego przez dr. Karola Marcinkowskiego
4. Piła amputacyjna dr. Karola Marcinkowskiego
5. XIX-wieczne narzędzie do ekstrakcji zębów
6. Narzędzia ginekologiczne prof. Heliodora Świąćickiego
7. Stetoskopy z ebonitu z końca XIX w.

UCZ SIĘ OD NAJLEPSZYCH

Tradycyjnie już październik był miesiącem, w którym odbyła się kolejna, VIII już, edycja Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. Trzy dni spotkania z dorobkiem poznańskich uczelni i ludzi sztuki upłynęły pod znanym hasłem: *Ucz się od najlepszych.*

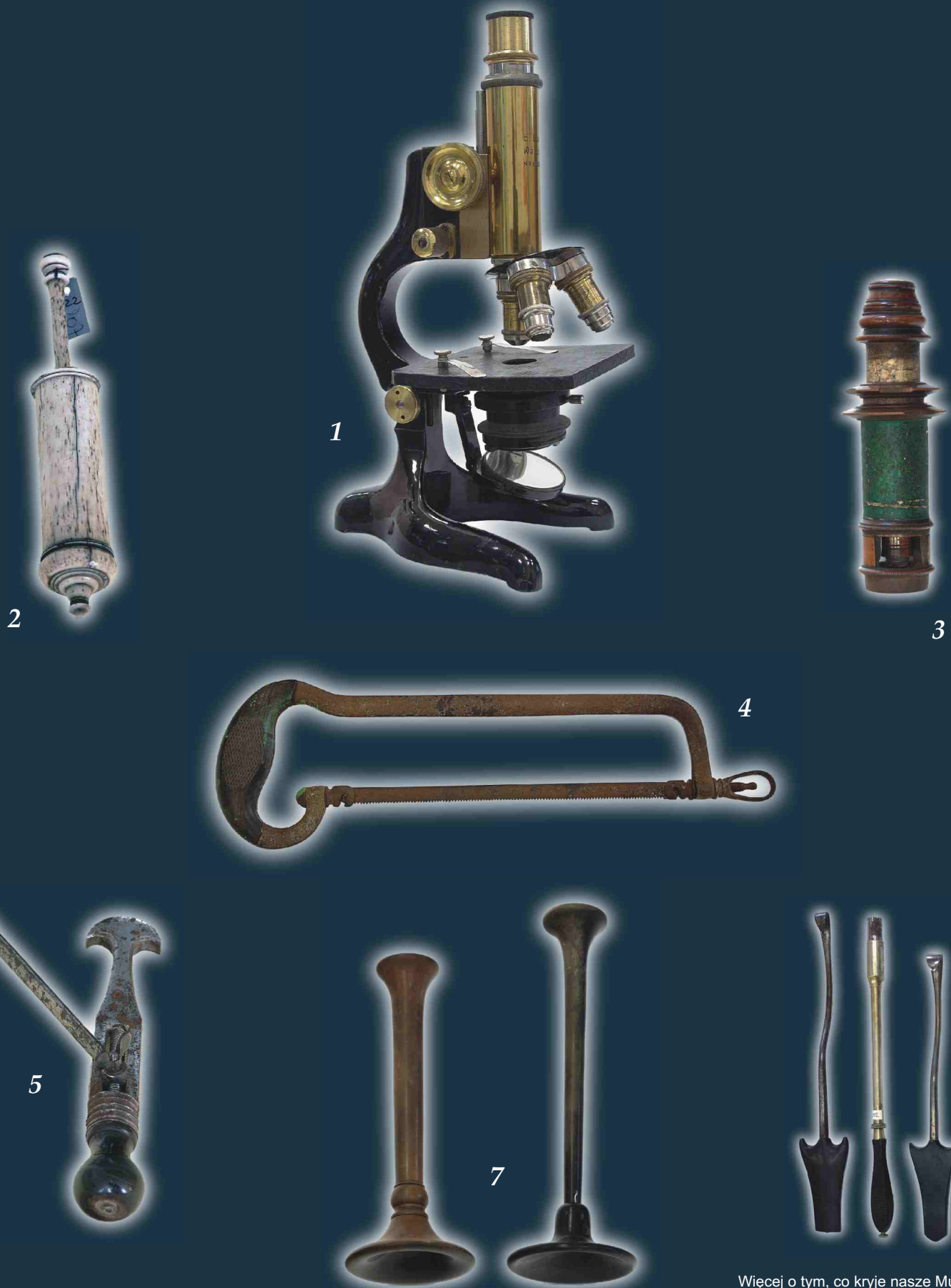
Jak zapewnili organizatorzy, coraz więcej środowisk i instytucji angażuje się we współtworzenie Festiwalu, pragnąc dzielić się wiedzą, doświadczeniem i uzdolnieniami oraz prezentować swój dorobek naukowy. W tegorocznej edycji obok uczelni poznańskich, znalazły się zatem propozycje m.in. Archiwum Państwowego w Poznaniu, Towarzystwa Bambrów Poznańskich, Wyższej Szkoły Komunikacji i Zarządzania, Muzeum Archeologicznego, Wyższej Szkoły Handlu i Usług, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, klubu Aikikai Czarny Pas, Fundacji Kultury Irlandzkiej oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Każdy mógł znaleźć coś interesującego, wybierając z przebogatej oferty liczącej około 350 propozycji. Patronat nad Festiwalem objęło Kolegium Rektorów Miasta Poznania. Festiwalowi towarzyszyły *IX Poznańskie Dni Książki Naukowej.*

Poznańska Akademia Medyczna w ramach Festiwalu zaproponowała 12 wykładów oraz pokaz akcji ratowników medycznych.

Pokaz akcji ratowników medycznych

Muzeum Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Więcej o tym, co kryje nasze Muzeum
oraz opisy zdjęć: str. 26-27.
(Fotografie K. Fryś)